

Πρακτικά

Ημερίδα Εργασίας

«Εφαρμογή της Οδηγίας 2010/64/ΕΕ και δικαστηριακή μετάφραση και διερμηνεία»

**Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
8 Απριλίου 2016**

Συνδιοργάνωση:

**Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών
Σπουδών Διερμηνείας και Μετάφρασης,
Φιλοσοφική Σχολή,
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης**

και

***Γραφεία Αθηνών και Λευκωσίας της Γενικής
Διεύθυνσης Μετάφρασης της Ευρωπαϊκής
Επιτροπής***

Περιεχόμενα

Περιεχόμενα.....	2	
1. Εισαγωγή.....	3	
2. Πρόγραμμα Ημερίδας Εργασίας.....	4	
3. Ομάδες εργασίας	5	
4. Συμπεράσματα των ομάδων εργασίας.....	5	
<i>Συνοπτικά συμπεράσματα της ομάδας εργασίας «Εκπαίδευση και κατάρτιση»</i>		
<i>Συντονιστής: Στέφανος Βλαχόπουλος, Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Διοίκησης</i>		
<i>Επιχειρήσεων, ΤΕΙ Ηπείρου, Εισηγητής: Δημήτρης Γιουτίκας, Υπουργείο Δικαιοσύνης</i>		5
<i>Συνοπτικά συμπεράσματα της ομάδας εργασίας «Διασφάλιση ποιότητας και αξιοποίηση</i>		
<i>δικτύωσης» Συντονίστρια: Ανθή Βηδενμάιερ, Επίκουρη καθηγήτρια ΑΠΘ</i>		
<i>Εισηγητής: Αναστάσιος Ιωαννίδης, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης</i>		6
5. Συμπεράσματα της Ημερίδας Εργασίας.....	8	
6. Κατάλογος συμμετεχόντων.....	9	
7. Βιογραφικά ομιλητών – Συντονιστών – Εισηγητών.....	12	
7. Παράρτημα - Κείμενα ή/και διαφάνειες ομιλιών	14	
<i>Χαιρετισμός, Κωνσταντίνος Γ. Κοσμάτος, Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου</i>		
<i>Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων</i>		14
<i>Δικαιώματα του ανθρώπου και εφαρμογή των οδηγιών 2010/64/ΕΕ και 2012/13/ΕΕ,</i>		
<i>Βασίλειος Τζούφης, Δικηγόρος παρ’ Αρείω Πάγω, Διδάκτωρ Εγκληματολογίας του</i>		
<i>Παντείου Πανεπιστημίου, τακτικό μέλος της Εθνικής Επιτροπής Δικαιωμάτων του</i>		
<i>Ανθρώπου (Ε.Ε.Δ.Α)</i>		16
<i>Δικαστηριακή και κοινοτική μετάφραση και διερμηνεία στην Ελλάδα,</i>		
<i>Φωτεινή Αποστόλου, Επίκουρη καθηγήτρια ΑΠΘ</i>		24
<i>Ανάγκες μετάφρασης και διερμηνείας για πρόσφυγες και μετανάστες,</i>		
<i>Αντιγόνη Αγγελάκη, Επικεφαλής Τομέα Διερμηνείας και Project Manager, ΜΕΤΑδραση..</i>		35
<i>Δικαστηριακή διερμηνεία στην Γερμανία, Ανθή Βηδενμάιερ, Επίκουρη καθηγήτρια ΑΠΘ .</i>		43

1. Εισαγωγή

Στο πλαίσιο των Ημερίδων της δράσης «[Μετάφραση για την Ευρώπη](#)», τα Γραφεία Αθηνών και Λευκωσίας της Γενικής Διεύθυνσης Μετάφρασης σε συνεργασία με το Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Διερμηνείας και Μετάφρασης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης¹, οργάνωσαν Ημερίδα Εργασίας σχετικά με την Εφαρμογή της Οδηγίας 2010/64/ΕΕ σε Ελλάδα και Κύπρο. Η Ημερίδα πραγματοποιήθηκε την Παρασκευή 8 Απριλίου 2016 στην Κεντρική Βιβλιοθήκη του ΑΠΘ.

Η Ημερίδα αφορούσε τη δικαστηριακή μετάφραση και διερμηνεία καθώς και τη μετάφραση και διερμηνεία για μετανάστες και πρόσφυγες. Στόχος ήταν να συζητηθούν οι προκλήσεις που συνδέονται με την αποτελεσματική εφαρμογή της οδηγίας (που έχει ήδη μεταφερθεί στο εσωτερικό δίκαιο Ελλάδας και Κύπρου) και οι δυνατότητες που ανοίγονται για τα επαγγέλματα των μεταφραστών και των διερμηνέων σε αυτόν τον ιδιαίτερα απαιτητικό τομέα.

Στην Ημερίδα παρουσιάστηκαν αρχικά θέματα που απασχολούν καθημερινά όσους ασχολούνται με την μετάφραση και τη διερμηνεία στα δικαστήρια όπως η παρούσα κατάσταση εφαρμογής της ενωσιακής οδηγίας, τα απαιτούμενα ζεύγη γλωσσών και τα ενδεχόμενα καθεστώτα πιστοποίησης. Στις ομάδες εργασίας που σχηματίστηκαν στη συνέχεια εξετάστηκαν τα εξής ζητήματα:

- α) οι ανάγκες εκπαίδευσης και κατάρτισης,
- β) τρόποι διασφάλισης της ποιότητας και
- γ) η αξιοποίηση υφιστάμενης τεχνογνωσίας, τεχνολογικών μέσων και πανευρωπαϊκής συνεργασίας.

Η ανάγκη για περαιτέρω συζήτηση των παραπάνω θεμάτων υπογραμμίστηκε στο συνέδριο «Το μέλλον των γλωσσικών επαγγελμάτων 2014»² αφού αφορούν έναν σημαντικό και ιδιαίτερα επίκαιρο τομέα της μετάφρασης και της διερμηνείας.

Η Ημερίδα απευθυνόταν σε εκπροσώπους ενώσεων μεταφραστών/διερμηνέων και μεταφραστικών εταιρειών, μεταφραστές/διερμηνείς «σπάνιων» γλωσσών, ΜΚΟ που υποστηρίζουν μετανάστες, πανεπιστημιακούς και αρμόδιους κρατικούς φορείς (δικαστηριακή μετάφραση/διερμηνεία, αναγνώριση προσόντων), καθώς και εκπροσώπους όλων των ενδιαφερόμενων φορέων αλλά και απλούς ενδιαφερόμενους μεταφραστές/διερμηνείς. Η συμμετοχή στην Ημερίδα Εργασίας ήταν δωρεάν κατόπιν προσκλήσεως.

¹ Πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών που έχει λάβει το σήμα ποιότητας [European Masters of Translation \(EMT\)](#).

² Τα συμπεράσματα διατίθενται στις ιστοσελίδες του Γραφείου Αθηνών της Γενικής Διεύθυνσης Μετάφρασης (<http://europa.eu/lwf43bm>).

2. Πρόγραμμα Ημερίδας Εργασίας

8:30-9:00	Προσέλευση - Εγγραφές συμμετεχόντων
9:00-9:30	Χαιρετισμοί - Σίμος Γραμμενίδης, Διευθυντής του ΔΠΜΣ Διερμηνείας - Μετάφρασης της Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης - Παναγιώτης Αλεβαντής, Γραφείο Αθηνών, Γενική Διεύθυνση Μετάφρασης, Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Κωνσταντίνος Γ. Κοσμάτος, Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
9:30-10:00	Εναρκτήρια ομιλία: <u>Δικαιώματα του ανθρώπου και εφαρμογή των οδηγιών 2010/64/ΕΕ και 2012/13/ΕΕ</u> <u>Προεδρείο:</u> Σίμος Γραμμενίδης , Διευθυντής του ΔΠΜΣ Διερμηνείας - Μετάφρασης της Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης <u>Ομιλητής:</u> Βασίλειος Τζούφης , Δικηγόρος, μέλος της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ)
10:00-11:30	Παρουσιάσεις <u>Δικαστηριακή και κοινοτική μετάφραση και διερμηνεία στην Ελλάδα</u> , Φωτεινή Αποστόλου , Επίκουρη καθηγήτρια ΑΠΘ <u>Ανάγκες μετάφρασης και διερμηνείας για πρόσφυγες και μετανάστες</u> , Αντιγόνη Αγγελάκη , Επικεφαλής Τομέα Διερμηνείας και Project Manager στη ΜΕΤΑδραση <u>Δικαστηριακή διερμηνεία στην Γερμανία</u> , Ανθή Βηδενμάιερ , Επίκουρη καθηγήτρια ΑΠΘ
11:30-12:00	Διάλειμμα για καφέ
12:00-14:30	Ομάδες εργασίας <i>Εκπαίδευση και κατάρτιση</i> - <u>Συντονιστής:</u> Στέφανος Βλαχόπουλος, Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, ΤΕΙ Ηπείρου, - <u>Εισηγητής:</u> Δημήτρης Γιουτίκας, Υπουργείο Δικαιοσύνης <i>Διασφάλιση ποιότητας και αξιοποίηση δικτύωσης</i> - <u>Συντονίστρια:</u> Ανθή Βηδενμάιερ, Επίκουρη καθηγήτρια ΑΠΘ - <u>Εισηγητής:</u> Αναστάσιος Ιωαννίδης, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
14:30-15:30	Ελαφρό γεύμα
15:30-16:00	Παρουσίαση συμπερασμάτων ομάδων εργασίας από τους εισηγητές
16:00-17:00	Συζήτηση και τελικά συμπεράσματα <u>Προεδρείο:</u> Σίμος Γραμμενίδης , Διευθυντής του ΔΠΜΣ Διερμηνείας - Μετάφρασης της Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Λήξη Ημερίδας

Τα κείμενα ή/και οι διαφάνειες των ομιλιών περιλαμβάνονται στο Παράρτημα

3. Ομάδες εργασίας

Η προτεινόμενη θεματολογία προς συζήτηση στις Ομάδες εργασίας περιελάμβανε τα ακόλουθα:

Ομάδα εργασίας «Εκπαίδευση και κατάρτιση»

- Βασικά στοιχεία εκπαίδευσης δικαστικών λειτουργών, δικηγόρων, δικαστικών υπαλλήλων, αστυνομικών και λοιπών υπαλλήλων της Διοίκησης στα ζητήματα που τίθενται από την δικαστηριακή μετάφραση και διερμηνεία
- Κατάρτιση μεταφραστών και διερμηνέων στις τεχνικές της δικαστηριακής μετάφρασης και διερμηνείας – ο ρόλος των επαγγελματικών και συνδικαλιστικών ενώσεων και ο ρόλος της πολιτείας
- Συμπεράσματα

Ομάδα εργασίας «Διασφάλιση ποιότητας και αξιοποίηση δικτύωσης»

- Διαμόρφωση κριτηρίων κατάρτισης μητρώων δικαστηριακών διερμηνέων (και μεταφραστών), κατάρτιση ενιαίου μητρώου, έλεγχος ποιότητας διερμηνείας, επισήμανση κακοδικιών – ο ρόλος των επαγγελματικών και συνδικαλιστικών ενώσεων και ο ρόλος της πολιτείας
- Δικτύωση με δικαστηριακούς μεταφραστές και διερμηνείς σε επίπεδο ΕΕ – αξιοποίηση σε περιπτώσεις σπάνιων γλωσσών, χρήση της τεχνολογίας
- Συμπεράσματα

4. Συμπεράσματα των ομάδων εργασίας

Συνοπτικά συμπεράσματα της ομάδας εργασίας «Εκπαίδευση και κατάρτιση»

**Συντονιστής: Στέφανος Βλαχόπουλος, Αναπληρωτής Καθηγητής,
Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, ΤΕΙ Ηπείρου**
Εισηγητής: Δημήτρης Γιουτίκας, Υπουργείο Δικαιοσύνης

Τονίσθηκε η σημασία της εκπαίδευσης και της κατάρτισης για την επίτευξη ποιοτικής δικαστηριακής διερμηνείας και μετάφρασης, που συνιστά και υποχρέωση προβλεπόμενη από την Οδηγία 2010/64. Η Οδηγία προβλέπει ειδικότερα και την υποχρέωση εκπαίδευσης και κατάρτισης των χρηστών του Δημοσίου.

Αναδείχθηκε η επιτακτική ανάγκη συνεργασίας τριών πόλων: πολιτείας, επαγγελματικών ενώσεων και πανεπιστημίων (τα οποία θα λειτουργήσουν ως σύνδεσμοι για την επικοινωνία των δύο πρώτων) και διατυπώθηκαν και ειδικότερες προτάσεις σχετικά με τον χρόνο και τον τόπο έναρξης αυτής της συνεργασίας: Διεθνής Έκθεση Βιβλίου Θεσσαλονίκης ή επόμενη συνάντηση Ελλήνων Μεταφρασεολόγων.

Συζητήθηκε η άποψη για εισαγωγή ειδικού μαθήματος για τη δικαστηριακή διερμηνεία – μετάφραση στις Νομικές Σχολές της χώρας και στην Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών, αλλά τελικώς επικράτησε η άποψη ότι η σχετική εκπαίδευση των χρηστών του δημοσίου θα πρέπει να παρέχεται υπό τη μορφή δια βίου μάθησης, ήτοι υπό μορφή ημερίδων, σεμιναρίων κλπ.

Βασικός σκοπός της εκπαίδευσης των χρηστών του δημοσίου θα πρέπει να είναι η ευαισθητοποίηση στα ζητήματα που σχετίζονται με τη δικαστηριακή διερμηνεία/μετάφραση, όπως ο ρόλος του διερμηνέα/μεταφραστή, οι ειδικές συνθήκες υπό τις οποίες λαμβάνουν χώρα οι σχετικές διαδικασίες και η θέση των συμμετεχόντων σε αυτές κλπ.

Ως προς την εκπαίδευση των ίδιων των μεταφραστών – διερμηνέων έγινε διάκριση μεταξύ των γλωσσών για τις οποίες παρέχεται πανεπιστημιακού επιπέδου εκπαίδευση και αυτών για τις οποίες δεν παρέχεται τέτοιου είδους εκπαίδευση.

Επισημάνθηκαν οι αυξημένες ανάγκες για διερμηνεία – μετάφραση για ορισμένες σπάνιες γλώσσες, δεδομένων των τελευταίων γεωπολιτικών εξελίξεων. Για τις γλώσσες αυτές προτάθηκε η λύση μιας βραχυχρόνιας (ολιγοήμερης) εκπαίδευσης που θα οδηγεί σε εξετάσεις. Συζητήθηκε και το παράδειγμα της Νορβηγίας για εκπαίδευση 2-3 ημερών που οδηγεί σε τεστ αποκλεισμού, αλλά δεν έγινε δεκτό από την πλειοψηφία.

Ως προς τις γλώσσες για τις οποίες παρέχεται πανεπιστημιακή εκπαίδευση, τονίσθηκε η ανάγκη για ενίσχυση των υφιστάμενων προγραμμάτων σπουδών, σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο, με μαθήματα προσανατολισμένα στη δικαστηριακή διερμηνεία – μετάφραση, επί τη βάση μιας διεπιστημονικής προσέγγισης, ενώ προτάθηκε και να εξετασθεί η δυνατότητα δημιουργίας ενός ειδικού μεταπτυχιακού προγράμματος με αυτό το αντικείμενο.

Προτάθηκε, τέλος, η θέσπιση μίας βαθμολογικής κλίμακας που θα συνδέεται και με τις οικονομικές απολαβές, εντός της οποίας οι δικαστηριακοί διερμηνείς/μεταφραστές θα εξελίσσονται κατόπιν επιτυχίας τους σε εξετάσεις.

Συνοπτικά συμπεράσματα της ομάδας εργασίας «Διασφάλιση ποιότητας και αξιοποίηση δικτύωσης»

Συντονίστρια: *Ανθή Βηδενμάιερ, Επίκουρη καθηγήτρια ΑΠΘ*

Εισηγητής: *Αναστάσιος Ιωαννίδης, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης*

Η Ομάδα Εργασίας επεσήμανε και κατέγραψε αρχικά τα εξής προβλήματα:

1. Έλλειψη πιστοποίησης των προσόντων όλων όσων εγγράφονται στους πίνακες διερμηνέων των Πρωτοδικείων της χώρας
2. Έλλειψη ερευνών/στοιχείων που να συμβάλλουν στην καταγραφή της κατάστασης και των πραγματικών αναγκών (π.χ. γλώσσες εργασίας, συχνότητα κλπ)
3. Έλλειψη κατάρτισης και επίγνωσης εκ μέρους των δικαστικών λειτουργών και εκπροσώπων του δικαστικού συστήματος περί των δυσκολιών και των ιδιαιτεροτήτων της επικοινωνίας με τη συνδρομή διερμηνέα
4. Πενιχρές αμοιβές των δικαστικών διερμηνέων και υπερβολικές καθυστερήσεις ως προς την καταβολή τους
5. Ζητήματα ουδετερότητας/αμεροληψίας των δικαστικών διερμηνέων και έλλειψη κώδικα δεοντολογίας

Στη συνέχεια, η Ομάδα Εργασίας προχώρησε στη διατύπωση των ακόλουθων προτάσεων:

1. Κατάρτιση ενιαίου εθνικού μητρώου διερμηνέων το οποίο θα συντελέσει, σε συνδυασμό με τη χρήση νέων τεχνολογιών επικοινωνίας, στην επίλυση του ζητήματος της εξεύρεσης διερμηνέων για σπάνιες γλώσσες
2. Ως προϋποθέσεις εγγραφής στο εν λόγω μητρώο ορίζονται

- α) η κατοχή πτυχίου ιδρύματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στη διερμηνεία ή στη μετάφραση ή η απόδειξη επαγγελματικής εμπειρίας στη διερμηνεία και
 - β) η κατοχή νομικών γνώσεων
- 3. Ίδρυση επίσημου φορέα εξέτασης και πιστοποίησης των δικαστικών διερμηνέων από κρατικούς θεσμούς (π.χ. ΑΕΙ και Δικαστικό Σώμα)
 - 4. Ευαισθητοποίηση του νομικού κόσμου μέσω της διοργάνωσης σεμιναρίων απευθυνόμενων στους φοιτητές των νομικών σχολών της χώρας, της Σχολής Δικαστών και της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης, καθώς και ημερίδων ενημέρωσης των μελών των δικηγορικών συλλόγων και των συλλόγων των δικαστών.
 - 5. Άσκηση πίεση προς τους αρμόδιους φορείς για εναρμόνιση των αμοιβών των δικαστικών διερμηνέων με τις αντίστοιχες της Ε.Ε. ανά ώρα απασχόλησης και θέσπιση πάγιας αποζημίωσης για τον διερμηνέα σε περίπτωση μη εκδίκασης της υπόθεσης ή μη χρήσης των υπηρεσιών του για παρόμοιους λόγους
 - 6. Εγκαθίδρυση ενός πλαισίου στενότερης συνεργασίας εκπροσώπων των πανεπιστημιακών φορέων, του νομικού κόσμου, των επαγγελματικών ενώσεων και των φορέων προάσπισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως της ΕΕΔΑ.

5. Συμπεράσματα της Ημερίδας Εργασίας

1. Υπενθυμίζεται ότι τα προβλήματα στο χώρο έχουν καταγραφεί σε σειρά εκθέσεων (με κυριότερη την Έκθεση της Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου). Στο πλαίσιο της Ημερίδας αναφέρθηκαν κυρίως:
 - α) η ελλιπής κατάρτιση των δικαστικών και των υπηρεσιών των δικαστηρίων όσον αφορά τις δυσκολίες και τις ιδιαιτερότητες της επικοινωνίας με τη συνδρομή διερμηνέα,
 - β) η έλλειψη πιστοποίησης των δικαστικών διερμηνέων και οι πενιχρές αμοιβές τους,
 - γ) η έλλειψη κώδικα δεοντολογίας των δικαστικών διερμηνέων και τα προβλήματα ουδετερότητας και αμεροληψίας τους, και τέλος
 - δ) η έλλειψη στοιχείων της υφιστάμενης κατάστασης και των πραγματικών αναγκών (γλώσσες εργασίας, συχνότητα χρήσης διερμηνέων κλπ.)
2. Οι προτάσεις που διατυπώθηκαν αφορούν:
 - α) την κατάρτιση ενιαίου εθνικού μητρώου διαπιστευμένων (από επίσημο φορέα) διερμηνέων, το οποίο σε συνδυασμό με τη χρήση νέων τεχνολογιών επικοινωνίας, θα συμβάλλει στην αντιμετώπιση των ελλείψεων διερμηνέων σπάνιων γλωσσών,
 - β) την ευαισθητοποίηση των νομικών (φοιτητών, δικαστών, δικηγόρων, δημόσιας διοίκησης) σχετικά με τη σημασία της δικαστικής διερμηνείας (τόσο σε επίπεδο σπουδών όσο και στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης). Ειδικότερα, θα πρέπει να υλοποιηθεί η υποχρέωση που προβλέπει η οδηγία για την εκπαίδευση και κατάρτιση των χρηστών του Δημοσίου,
 - γ) την αντιμετώπιση από την πολιτεία του προβλήματος των αμοιβών, ενδεχομένως με την θέσπιση βαθμολογικής κλίμακας, εντός της οποίας οι δικαστηριακοί διερμηνείς - μεταφραστές θα εξελίσσονται κατόπιν επιτυχίας τους σε εξετάσεις,
 - δ) την διαφοροποιημένη κατάρτιση των μεταφραστών – διερμηνέων ανάλογα με τη σπανιότητα των υποστηριζόμενων γλωσσών με επακόλουθες εξετάσεις. Στόχος πρέπει να είναι η αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών σε βάθος χρόνου,
 - ε) την ενίσχυση της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης στον τομέα της δικαστικής διερμηνείας - μετάφρασης,
3. Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων και την κατάρτιση στρατηγικής επίλυσής τους προτείνεται η στενότερη συνεργασία της πολιτείας, των πανεπιστημίων, των επαγγελματικών ενώσεων αλλά και του νομικού κόσμου γενικότερα, καθώς και των φορέων προάσπισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ειδικότερα.

6. Κατάλογος συμμετεχόντων

Ονοματεπώνυμο		Φορέας
Αγγελάκη	Αντιγόνη	Μετάδραση
Αγγέλου	Ευλαμπία	Διερμηνέας νοηματικής
Αλεβαντής	Παναγιώτης	Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Αλλούς	Αμπντέλ-Νουρ	ΔΠΜΣ Διερμηνείας ΑΠΘ
Αποστόλου	Φωτεινή	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Αραπίδου	Νατάσα	Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης
Βαμβακά	Όλγα	ΑΠΘ-Εθελοντής
Βηδενμάιερ	Ανθή	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Βλάμου	Αικατερίνη	ΔΠΜΣ Διερμηνείας ΑΠΘ
Βλαχόπουλος	Στέφανος	ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ
Γαβριηλίδου	Δήμητρα	ΑΠΘ-Εθελοντής
Γαλάνη	Πελαγία	ΑΠΘ-Εθελοντής
Γιαρματζίδου	Κυριακή	Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Γιουτίκας	Δημήτρης	Υπουργείο Δικαιοσύνης
Γραμμενίδης	Σίμος	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Δημητρούλια	Τιτίκα	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Διαμάντη	Θεονύμφη	Σύλλογος Μερίμνης Ανηλίκων
Διάφα	Μαρίνα	Διερμηνέας- Μέλος ΑΙΙC
Δουκάκη	Μαρία-Λουΐζα	Μεταφράστρια-ΠΕΕΜΠΙΠ
Ζήσης	Αχιλλέας	Εισαγγελία Εφετών Θεσσαλονίκης
Θεοφιλίδη	Κωνσταντίνα	Σύλλογος Μερίμνης Ανηλίκων
Ιωαννίδης	Αναστάσιος	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Κακάλη	Αικατερίνη	Εισαγγελία Εφετών Θεσσαλονίκης
Κακλαμάνης	Άγγελος	ΠΕΜ- Πανελλήνια Ένωση Μεταφραστών
ΚΑΛΑΜΠΟΚΑΣ	Κωνσταντίνος	ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ
Καρά	Μαριάννα	Υπουργείο Δικαιοσύνης
Καραμανώλας	Αλέξιος	ΔΠΜΣ Διερμηνείας ΑΠΘ
Καραμανώλη	Φανή	Διερμηνέας- Μέλος ΑΙΙC
Κάρουλλα Βρίκκη	Δήμητρα	EUROPEAN UNIVERSITY CYPRUS
Καφετζή-Λουζιώτου	Λιγεία	ΔΠΜΣ Διερμηνείας ΑΠΘ
Κοιλιάρη	Αγγελική	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Κοκκίνου	Βαλεντίνη	Μεταφράστρια-ΠΕΕΜΠΙΠ
Κοσμάτος	Κωνσταντίνος	ΓΓ Υπουργείου Δικαιοσύνης
Κουρούνη	Κυριακή	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Κριμπάς	Παναγιώτης	Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
Κυρπάκη	Αναστασία	
Κωνσταντάκου	Αλίκη	Διερμηνέας
Λάμπρου	Δέσποινα	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Λιούλη	Βασιλεία	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Λουπάκη	Ελπίδα	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Μαντίδη	Αθηνά	ΔΠΜΣ Διερμηνείας ΑΠΘ
Ματιουλλά (Matiullah)	Ιμπραχίμ (Ibahimi)	Διερμηνέας
Μαυρίδης	Χαράλαμπος	ΕΝΩΣΗ ΔΙΚΑΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ
Μητρουλιάς	Δημήτριος	ΕΝΩΣΗ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ
Μιλούνοβιτς	Μαριάννα	ΠΕΜ- Πανελλήνια Ένωση Μεταφραστών
Μιχαλάκης	Αντώνιος	ΔΠΜΣ Διερμηνείας ΑΠΘ

Πρακτικά Ημερίδας Εργασίας
«Εφαρμογή της Οδηγίας 2010/64/ΕΕ και δικαστηριακή μετάφραση και διερμηνεία»

Μουσαφίρη	Μαρία	Council member FIT
Μπισσάρας	Σαμουήλ	ΠΕΜ- Πανελλήνια Ένωση Μεταφραστών
Μωυσιάδου	Σταυρούλα	Μεταφράστρια
Ναουμάκης	Πέιος	Διερμηνέας
Νεοκλέους	Μάρθα	Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Νικολαΐδου	Γεωργία	ΑΠΘ-Εθελοντής
Παπαγεωργίου	Δημήτριος	Εισαγγελία Εφετών Θεσσαλονίκης
Παπαδιά	Ευδοξία	Δικηγόρος
Παπαδόπουλος	Παντελής	ΣΜΕΔ - Σύλλογος Μεταφραστών Επιμελητών Διορθωτών
Παπαδόπουλος	Παναγιώτης	ΔΠΜΣ Διερμηνείας ΑΠΘ
Παπαδοπούλου	Μαρία	Διερμηνέας - ΣΥΔΙΣΕ
Παπαζήση	Θεοφανώ	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Παπαστεργίου	Ευθυμία	
Παρισάκη	Μαρίνα	ΑΠΘ-Εθελοντής
Πετροχείλου	Μαρία	ΣΥΔΙΣΕ
Πιλόττου	Αναστασία	ΠΕΠΤΥΜΕΔ
Πισκιούλη	Μαρία	ΔΠΜΣ Διερμηνείας ΑΠΘ
Ρέστα	Ζωή	ΠΕΕΜΠΠ, Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Ρίγλη	Μαρία	Μεταφράστρια
Ρόσκα	Αντριάνα	Διερμηνέας ρουμανικής
Σαράφη	Βασιλεία	Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Σιδηροπούλου	Χρυσή	
Σταφυλιά	Δήμητρα	ΠΕΕΜΠΠ
Σωσώνη	Βιλελμίνη	Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Τζελέπη	Σοφία	Δικαστική Διερμηνεύς
Τζούφης	Βασίλειος	Επιτροπή για τα Δικαιώματα του ανθρώπου
Τιτομιχελάκη	Γεωργία	Φοιτήτρια Αγγλική Φιλολογία ΑΠΘ
Τομαράς	Αθανάσιος	Διερμηνέας
Τούρτουρα	Άννα	ΑΠΘ-Εθελοντής
Τσιγγάς	Παντελής	ΠΕΜ-Δικηγόρος
Τσίγκου	Μαρία	Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Τσιόπλος	Δημήτρης	Υποψήφιος διδάκτορας
Τσιτσελέκης	Κωνσταντίνος	Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
Φουρούγ (Forough)	Ταχερί (Taheri)	Διερμηνέας
Χέλμη	Δανάη	ΣΥΔΙΣΕ
Χίου	Θεόδωρος	Δικηγόρος Αθηνών
Χριστοφορίδου	Μαρίνα	Μεταφράστρια

Σύνολο 83

Πρακτικά Ημερίδας Εργασίας
«Εφαρμογή της Οδηγίας 2010/64/ΕΕ και δικαστηριακή μετάφραση και διερμηνεία»

Πρωινές παρουσιάσεις
από αριστερά: Ανθή Βηδενμάιερ, Φωτεινή Αποστόλου, Βασίλειος Τζούφης, Σίμος Γραμμενίδης

7. Βιογραφικά ομιλητών – Συντονιστών – Εισηγητών

Κωνσταντίνος Γ. ΚΟΣΜΑΤΟΣ Ο Κ. Κοσμάτος είναι πτυχιούχος Νομικής ΑΠΘ (1991), με μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στον Τομέα Ποινικών και Εγκληματολογικών Επιστημών (1993) και Διδάκτορας του Τμήματος Νομικής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (1996). Από το 1993 είναι Δικηγόρος στον Δικηγορικό Σύλλογο Θεσσαλονίκης («Παρ' Αρείω Πάγω» από το 2004), με αποκλειστική ενασχόληση σε υποθέσεις ποινικού δικαίου σε όλους τους βαθμούς δικαιοδοσίας. Το 2013 του απονεμήθηκε το «Βραβείου Δημητρίου Μπαμπάκου» από την Ένωση Ελλήνων Ποινικολόγων, ως διάκριση "για το ήθος και την ικανότητα κατά την άσκηση του λειτουργήματος και για την συμβολή στην προαγωγή της ποινικής επιστήμης". Από το 2002 διδάσκει στη Νομική Σχολή του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, αρχικά ως Ειδικός Επιστήμονας και από το 2010 ως Λέκτορας του Τομέα Ποινικών και Εγκληματολογικών Επιστημών, στο γνωστικό αντικείμενο της Εγκληματολογίας. Έχει έντονη συγγραφική και ερευνητική δραστηριότητα με βιβλία, μελέτες και συμβολές σε συλλογικούς τόμους στα γνωστικά πεδία της απονομής της ποινικής δικαιοσύνης, της διασφάλισης των δικαιωμάτων των ψυχικά ασθενών, των ναρκωτικών, του ποινικού δικαίου των ανηλίκων και της μεταχείρισης των κρατουμένων. Έχει συμμετάσχει ως εισηγητής σε σειρά συνεδρίων, σεμιναρίων και ημερίδων και είναι μέλος και συνεργάτης επιστημονικών ενώσεων, καθώς και επιτροπών του Υπουργείου Δικαιοσύνης. Έχει διατελέσει μέλος νομοπαρασκευαστικών επιτροπών, όπως της ειδικής νομοπαρασκευαστικής επιτροπής για την αναμόρφωση των διατάξεων του Κώδικα Νόμων για τα Ναρκωτικά.

Βασίλειος ΤΖΟΥΦΗΣ Ο Βασίλειος Τζούφης είναι δικηγόρος, μέλος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών (Δ.Σ.Α.). Γεννήθηκε στα Ιωάννινα το 1978 και απεφοίτησε από το Κλασικό Λύκειο Ιωαννίνων. Είναι πτυχιούχος της Νομικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών από το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του (τότε) Γενικού Τμήματος Δικαίου του Παντείου Πανεπιστημίου υπό τον τίτλο «Δίκαιο και Ευρωπαϊκή Ενοποίηση/Κατεύθυνση Ποινικό Δίκαιο και Θεωρία του Δικαίου» και διδάκτωρ Εγκληματολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου. Εκπόνησε διδακτορική διατριβή με τίτλο: «Η προβληματική της εναρμόνισης του ποινικού δόγματος με το αίτημα της αποτελεσματικής ποινικής προστασίας της υγιεινής και της ασφάλειας των εργαζομένων» αρχικά στο Γενικό Τμήμα Δικαίου του Παντείου Πανεπιστημίου υπό τον τίτλο «Δίκαιο και Ευρωπαϊκή Ενοποίηση/Κατεύθυνση Ποινικό Δίκαιο και Θεωρία του Δικαίου» και εν συνεχεία -λόγω κατάργησης του Γενικού Τμήματος Δικαίου του Παντείου Πανεπιστημίου και συγχώνευσης των ειδικοτήτων του- στον Τομέα Εγκληματολογίας του Τμήματος Κοινωνιολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου, από τον οποίο και αναγορεύτηκε διδάκτωρ Εγκληματολογίας. Από το Σεπτέμβριο του 2002, οπότε και διορίστηκε δικηγόρος στο Πρωτοδικείο Αθηνών (παρά Πρωτοδικαίς), είναι μέλος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών (Δ.Σ.Α.). Το 2006 προήχθη σε δικηγόρο παρ' Εφέταις και από το 2010 είναι δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω. Είναι μάχιμος δικηγόρος και ασχολείται με ποινικές, αστικές και διοικητικές υποθέσεις.

Φωτεινή ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Η Φωτεινή Αποστόλου είναι Επίκουρη Καθηγήτρια Μετάφρασης και Διερμηνείας στο Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα περιλαμβάνουν τη μετάφραση και τη διερμηνεία για δημόσιες υπηρεσίες, όπως και τις αναπαραστάσεις της μετάφρασης και της διερμηνείας στη λογοτεχνία και τον κινηματογράφο. Εργάζεται επίσης ως μεταφράστρια και διερμηνέας και είναι μέλος της Διεθνούς Ένωσης Διερμηνέων Συνεδρίων (AIIC).

Αντιγόνη ΑΓΓΕΛΑΚΗ Η Αντιγόνη Αγγελάκη είναι Επικεφαλής του Τομέα Διερμηνείας και Project Manager στη ΜΕΤΑδραση. Δραστηριοποιείται στο χώρο των προσφύγων και των αιτούντων άσυλο από το 2008 και συνεργάζεται με τη ΜΕΤΑδραση τα τελευταία 6 περίπου χρόνια στον τομέα του σχεδιασμού και της διαχείρισης προγραμμάτων που αφορούν στην παροχή υπηρεσιών διερμηνείας σε κοινωνικό πλαίσιο. Είναι πτυχιούχος του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Παντείου Πανεπιστημίου και κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος από το Πανεπιστήμιο Sussex με

ειδίκευση στις Σπουδές για τη Μετανάστευση (Migration Studies). Μιλά άπταιστα αγγλικά, γαλλικά και ισπανικά.

Ανθή ΒΗΔΕΝΜΑΙΕΡ Η Ανθή Βηδενμάιερ είναι επίκουρη καθηγήτρια στο Τμήμα Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Η διδακτορική διατριβή της στο Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών έχει ως θέμα τη μετάφραση της ποίησης. Είναι πτυχιούχος μεταφράστρια (Πανεπιστήμιο Μάιντς, Γερμανία) για τη γερμανική, ισπανική και αγγλική γλώσσα. Διδάσκει μετάφραση λογοτεχνικών και ειδικών κειμένων, υποτιτλισμό και διερμηνεία στο ΑΠΘ. Έχει διατελέσει επισκέπτρια καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο του Σάαρλαντ (Γερμανία) (2014-2015) και στο Ελεύθερο Πανεπιστήμιο του Βερολίνου (2011 και 2013). Επίσης, έχει διδάξει μετάφραση στο ΕΚΕΜΕΛ και στο Ινστιτούτο Goethe. Συνεχίζει και εργάζεται ως μεταφράστρια και διερμηνέας συνεδρίων. Συνεργάστηκε στην έκδοση του νέου ελληνογερμανικού και γερμανοελληνικού λεξικού PONS. Διετέλεσε πρόεδρος της Πανελλήνιας Ένωσης Μεταφραστών (2002-2006), της οποίας είναι επίτιμο μέλος από το 2012. Είναι ιδρυτικό μέλος και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Ελληνικής Εταιρείας Μεταφρασεολογίας. Έχει δημοσιεύσει στην Ελλάδα και το εξωτερικό άρθρα σχετικά με τη μετάφραση και τη διερμηνεία καθώς και μια μονογραφία «Το παζλ της μετάφρασης».

Στέφανος ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ Ο Στέφανος Βλαχόπουλος είναι Καθηγητής στο γνωστικό αντικείμενο Γερμανική Γλώσσα με έμφαση στις Τεχνικές Έκφρασης και Επικοινωνίας / Εξειδικευμένη Μετάφραση στο Διοίκησης Επιχειρήσεων (πρώην Τμήμα Εφαρμογών Ξένων Γλωσσών στη Διοίκηση και το Εμπόριο) του ΤΕΙ Ηπείρου. Ερευνητικά ασχολείται με την μετάφραση (ειδικών κειμένων), τη διερμηνεία, τη διαπολιτισμική επικοινωνία σε επαγγελματικά περιβάλλοντα και με τη λεξικογραφία. Είναι απόφοιτος του Τμήματος Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας του Ιονίου Πανεπιστημίου. Το 1999 αναγορεύτηκε σε διδάκτορα του ίδιου τμήματος. Ο Στέφανος Βλαχόπουλος είναι παντρεμένος και πατέρας δύο παιδιών.

Δημήτρης ΓΙΟΥΤΙΚΑΣ Σπουδές: πτυχίο Τμήματος Νομικής Α.Π.Θ. (2000), Πτυχίο Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας Α.Π.Θ. (2007), Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης του Κλάδου Αστικού, Αστικού Δικονομικού και Εργατικού Δικαίου Τμήματος Νομικής Α.Π.Θ. (2004), Αποφοίτηση από Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης (2010), Υποψήφιος Διδάκτωρ του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας Α.Π.Θ. (μετάφραση νομικών κειμένων) (σε εξέλιξη). Ξένες γλώσσες: Αγγλική (άριστα), Γαλλική (άριστα), Γερμανική (άριστα), Ιταλική (καλή). Βασική επαγγελματική εμπειρία: Υπάλληλος της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (από 2010). Υπηρετών σήμερα στο Τμήμα Ευρωπαϊκής Ένωσης και Διεθνών Οργανισμών. Δικηγόρος Θεσσαλονίκης (2002 -2008), Ασκούμενος Δικηγόρος (2000 - 2002).

Αναστάσιος ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ Ο Αναστάσιος Ιωαννίδης γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1981. Το 2004 αποφοίτησε από το Τμήμα Νομικής του Α.Π.Θ. και στη συνέχεια πραγματοποίησε μεταπτυχιακές σπουδές στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Κολωνίας στη Γερμανία (2008) και στο Διατμηματικό Πρόγραμμα Διερμηνείας του Α.Π.Θ (2011). Είναι, επίσης, απόφοιτος του Τμήματος Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Α.Π.Θ (2013). Από το Μάιο του 2012 είναι υποψήφιος διδάκτορας με αντικείμενο της έρευνάς του τη δικαστική διερμηνεία στην Ελλάδα και τις γερμανόφωνες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έχει εργαστεί ως δικηγόρος, μεταφραστής και διερμηνέας. Από το χειμερινό εξάμηνο 2012/13 εργάζεται ως διδάσκοντας στην κατεύθυνση της μετάφρασης του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών Μετάφρασης και Διερμηνείας του Α.Π.Θ., ενώ από το χειμερινό εξάμηνο 2014/15 ως διδάσκοντας διερμηνείας στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο.

7. Παράρτημα - Κείμενα ή/και διαφάνειες ομιλιών

Χαιρετισμός,

Κωνσταντίνος Γ. Κοσμάτος, Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Κυρίες και κύριοι,

Εκ μέρους του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Καθηγητή Ν. Παρασκευόπουλου, απευθύνω σε όλους σας θερμό χαιρετισμό ευχόμενος καλή πρόοδο στις σημερινές εργασίες σας και την εξαγωγή χρήσιμων τελικών συμπερασμάτων.

Στον τίτλο της Ημερίδας σας τίθενται, ήδη, τα βασικά σημεία προβληματισμού σήμερα αναφορικά με τις υποχρεώσεις της Πολιτείας ως προς την δικαστηριακή μετάφραση και διερμηνεία στην ποινική διαδικασία και στην εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης. Ποια δικαιώματα ακριβώς προβλέπονται σχετικά στην ελληνική νομοθεσία και πώς ακριβώς εφαρμόζονται στην πράξη; Ποιος είναι ο μηχανισμός προστασίας από τις παραβιάσεις αυτών; Ιδίως, με βάση τα πρόσφατα δεδομένα, πώς μπορεί σήμερα η Ελληνική Πολιτεία να ανταποκριθεί στις αυξημένες ανάγκες που προκύπτουν από το σύγχρονο προσφυγικό φαινόμενο;

Εδώ και περίπου 2 χρόνια, με το ν. 4236/2014 (ΦΕΚ Α' 33/11-2-2014) έγινε προσπάθεια να προσαρμοστεί η ελληνική έννομη τάξη προς το περιεχόμενο των Οδηγιών 2010/64/ΕΕ και 2012/13/ΕΕ. Δυνάμει αυτών ομιλούμε σήμερα κυρίως για τα δικαιώματα στην ποιοτική διερμηνεία και στη μετάφραση εγγράφων που αφορούν υπόπτους και κατηγορούμενους, καθώς και για το δικαίωμα ενημέρωσης, μέσω του οποίου επιδιώκεται να διασφαλιστεί η άσκηση των πρώτων.

Είναι γνωστό ότι η ποινική διαδικασία κορυφώνεται κατά την ακροαματική διαδικασία καθώς και πως σε κάθε φάση της η εξέταση του υπόπτου ή του κατηγορουμένου είναι θεμελιώδους σημασίας. Συνεπώς, όπως είναι προφανές η επαρκής δυνατότητα επικοινωνίας μεταξύ των παραγόντων της δίκης είναι άρρηκτα δεμένη με την έννοια της δίκαιης δίκης. Άλλωστε ήδη σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 6 παρ. 3 περίπτωση α) της ΕΣΔΑ «*πας κατηγορούμενος έχει δικαίωμα: α. όπως πληροφορηθεί, εν τη βραχυτέρα προθεσμία εις γλώσσαν την οποίαν εννοεί και εν λεπτομερεία την φύσιν και τον λόγον της εναντίον του κατηγορίας*». Επιπροσθέτως, στις περιπτώσεις που ο κατηγορούμενος ή ύποπτος είναι αλλοδαπός αυτό που επιτάσσεται από την περίπτωση γ) της ίδιας διάταξης, δηλαδή η άσκηση του δικαιώματος «*όπως υπερασπίση ο ίδιος εαυτόν ή αναθέση την υπεράσπισίν του εις συνήγορον της εκλογής του*» ή και η άσκηση του δικαιώματος που του παρέχεται από την περίπτωση δ) της ίδιας διάταξης, δηλαδή «*να εξετασθή ή ζητήσθαι όπως εξετασθώσιν οι μάρτυρες κατηγορίας και επιτύχη την πρόσκλησιν και εξέτασιν των μαρτύρων υπερασπίσεως*» δεν θα μπορούσε αλλιώς να υλοποιηθεί. Εξ ου και, ήδη στην ΕΣΔΑ στην καταληκτική περίπτωση ε) του άρθρου 6 παρ. 3 αυτής διακρίνεται ως ξεχωριστό δικαίωμα το «*να τύχη δωρεάν παραστάσεως διερμηνέως, εάν δεν εννοεί ή δεν ομιλεί την χρησιμοποιουμένην εις το δικαστήριον γλώσσαν*» –ρύθμιση που συνιστά σαφή ένδειξη ότι η παράσταση διερμηνείας ή η συνδρομή μεταφραστή ισούται με τα άλλα συστατικά που συγκροτούν τη δίκαιη δίκη.

Κυρίες και κύριοι,

ζούμε σε έναν κόσμο διεθνοποιημένο. Το πρόσφατο παράδειγμα των μαζικών μετακινήσεων των προσφυγικών πληθυσμών, αυτού του μωσαϊκού γλωσσών, ορισμένες από τις οποίες είναι ιδιαίτερα σπάνιες, είναι γνωστό. Παράλληλα, η διερμηνεία και μετάφραση συνιστούν ουσιώδες μέρος της δικαστικής λειτουργίας. Η δυνατότητα της τελευταίας να ανταποκρίνεται στα δεδομένα που σχετίζονται με τις διεθνείς εξελίξεις και αλλαγές, δηλαδή με την αυξημένη εμφάνιση του διασυνοριακού εγκλήματος, με την ανάπτυξη των διακρατικού χαρακτήρα σχέσεων μεταξύ διαφόρων διοικητικών φορέων, νομικών ή και φυσικών προσώπων, πρέπει να κρίνεται από την καθημερινή πράξη. Θα πρέπει να υφίσταται στην δικαστηριακή καθημερινότητα της δικαιοσύνης ή

και κατά τη διενέργεια των ερευνών ή άλλων διαδικασιών που εκτελούνται στο πλαίσιο αυτής, λ.χ. από τις αστυνομικές αρχές.

Συνεπώς, η ενδελεχής εξακρίβωση της ύπαρξης ανάγκης μετάφρασης ή διερμηνείας από τις αρχές, η μετάφραση των ουσιαστών εγγράφων της δίκης και όχι η αντικατάσταση αυτής από μια απλή διερμηνεία τους, η παροχή της δυνατότητας άσκησης των δικαιωμάτων σε εύλογο χρόνο, ιδίως στην αυτόφωρη διαδικασία, η αναπροσαρμογή του θεσμικού πλαισίου για τις διαδικασίες διορισμού ως διερμηνέων ή μεταφραστών επαγγελματιών αυξημένων προσόντων είναι ό,τι ακριβώς αποτελεί το άμεσο ενδιαφέρον της Πολιτείας. Η Έκθεση Συστάσεων της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ) είναι ένα πολύ χρήσιμο εργαλείο στην κατεύθυνση αυτή. Έχει συγκροτηθεί μάλιστα ειδική ομάδα εργασίας που στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων εργάζεται για τη διαμόρφωση μίας πρότασης που θα αφορά την αναβάθμιση του θεσμού των δικαστικών πραγματογνωμόνων, δικαστικών μεταφραστών και διερμηνέων. Αφού διαμορφωθεί, η πρόταση αυτή θα δοθεί σε Δημόσια Διαβούλευση με τους κοινωνικούς φορείς, οργανώσεις, άλλες αρχές κλπ.

Κάτι τελευταίο, ως ένδειξη αυτοκριτικής. Η Πολιτεία πρέπει να διαφοροποιήσει τη στάση της ως προς το ζήτημα της έγκαιρης κάλυψης των εξόδων της διερμηνείας και μετάφρασης και να κάνει ό,τι μπορεί προκειμένου να βρει τρόπο, ώστε να μπορεί να ανταποκρίνεται στις οικονομικές υποχρεώσεις που έχει αναλάβει ενσωματώνοντας τα προς συζήτηση νομικά κείμενα (ά. 4 Οδηγίας 2010/64/ΕΕ).

Σας ευχαριστώ πολύ. Καλά αποτελέσματα στις εργασίες της Ημερίδας σας.

Δικαιώματα του ανθρώπου και εφαρμογή των οδηγιών 2010/64/ΕΕ και 2012/13/ΕΕ,

Βασίλειος Τζούφης, Δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω, Διδάκτωρ Εγκληματολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου, τακτικό μέλος της Εθνικής Επιτροπής Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Ε.Ε.Δ.Α)

A. Εισαγωγικά

Η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ) είναι το ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο της ελληνικής Πολιτείας σε θέματα προστασίας Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Συστήθηκε με το Ν. 2667/1998, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει και λειτουργεί σύμφωνα με τις Αρχές των Παρισίων των Ηνωμένων Εθνών (Ψήφισμα Α/RES/48/134 της 20-12-1993 της Γενικής Συνέλευσης του Ο.Η.Ε.). Στη σύνθεσή της μετέχουν πρόσωπα που υποδεικνύονται από Ανεξάρτητες Αρχές, πανεπιστημιακές σχολές νομικών και πολιτικών επιστημών, συνδικαλιστικές οργανώσεις, το Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών, Μ.Κ.Ο., πολιτικά κόμματα, κοινοβούλιο και υπουργεία. Βασική αποστολή της Ε.Ε.Δ.Α. είναι η διαρκής παρακολούθηση των εξελίξεων των σχετικών με την προστασία και την προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς, όπως ο Ο.Η.Ε., το Συμβούλιο της Ευρώπης, ο Ο.Α.Σ.Ε. ή εθνικοί οργανισμοί ανθρωπίνων δικαιωμάτων άλλων κρατών, καθώς και η διαμόρφωση προτάσεων πολιτικής σε θέματα του αντικειμένου της. Όπως γίνεται κατανοητό από τα ανωτέρω, η ΕΕΔΑ είναι βασικός φορέας της παρακολούθησης της προστασίας και της προώθησης των δικαιωμάτων του ανθρώπου στην Ελλάδα.

B. Διεθνική (transnational) κατοχύρωση του δικαιώματος σε διερμηνεία και μετάφραση κατά την ποινική διαδικασία και του δικαιώματος ενημέρωσης στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών

Η ΕΕΔΑ στο πλαίσιο υλοποίησης της αποστολής της έχει ασχοληθεί αρκετές φορές με το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη¹. Ειδικότερες εκφάνσεις του δικαιώματος αυτού αποτελούν το δικαίωμα σε διερμηνεία και μετάφραση κατά την ποινική διαδικασία και το δικαίωμα ενημέρωσης στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών. Τα εν λόγω δικαιώματα κατοχυρώνονται σε πλειάδα διεθνών και ευρωπαϊκών συμβατικών κειμένων, όπως για παράδειγμα στο άρθρο 14 παρ. 3 στ) και στο άρθρο 14 παρ. 3 α) του Διεθνούς Σύμφωνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα (στο εξής ΔΣΑΠΔ)², στο άρθρο 8 παρ. 2 α) της Αμερικανικής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, στο άρθρο 67 παρ. 1 α) και στ) του Καταστατικού του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου (στο εξής ΔΠΔ)³, στο άρθρο 6 παρ. 3 α) και ε) και στο άρθρο 5 παρ. 2 ΕΣΔΑ της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (στο εξής ΕΣΔΑ). Το ως άνω δικαίωμα δεν κατοχυρώνεται ρητά στο Χάρτη των

¹ ΕΕΔΑ, [Προτάσεις σχετικά με το σχέδιο νόμου «Δίκαιη ικανοποίηση λόγω υπέρβασης της εύλογης διάρκειας της δίκης, στα πολιτικά και ποινικά δικαστήρια και στο Ελεγκτικό Συνέδριο»](#) (30.1.2014), ΕΕΔΑ, [Παρατηρήσεις και προτάσεις σχετικά με το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης "για τη δίκαιη δίκη και την εύλογη διάρκεια αυτής"](#) (2012), ΕΕΔΑ, [Παρατηρήσεις επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης "Εξορθολογισμός και βελτίωση στην απονομή της ποινικής δικαιοσύνης"](#) (2010), ΕΕΔΑ, [Παρατηρήσεις και προτάσεις σχετικά με το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης "Εξορθολογισμός διαδικασιών και επιτάχυνση της διοικητικής δίκης και άλλες διατάξεις"](#) (2010), ΕΕΔΑ, [Η συμμόρφωση της διοίκησης προς τις εθνικές δικαστικές αποφάσεις](#) (2009), ΕΕΔΑ, [Γνωμοδότηση επί του νομοσχεδίου του Υπουργείου Δικαιοσύνης για την 'Παροχή νομικής βοήθειας σε πολίτες χαμηλού εισοδήματος'](#) (2003), ΕΕΔΑ, [Κρίσεις για το σχέδιο νόμου για τη «Συμμόρφωση της Διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις και προαγωγή των δικαστών των τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων στο βαθμό του Συμβούλου Επικρατείας»](#) (2002), ΕΕΔΑ, [Το δικαίωμα νομικής συνδρομής – βασικές σχετικές ευρωπαϊκές αρχές και μείζονα ζητήματα της ελληνικής νομοθεσίας και πράξης](#) (2001).

² Κυρώθηκε με τον Ν. 2462/1997, ΦΕΚ Α' 25/26.2.1997.

³ Κυρώθηκε με τον Ν. 3003/2002, ΦΕΚ Α' 75/8.4.2002.

Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής ΧΘΔ), ο οποίος όμως εγγυάται το δικαίωμα στη χρηστή απονομή δικαιοσύνης στο άρθρο 47, ενώ με το άρθρο 48 παράγραφος 2 του Χάρτη «διασφαλίζεται ο σεβασμός των δικαιωμάτων της υπεράσπισης σε κάθε κατηγορούμενο». Η νομική φύση, η έκταση και η ερμηνεία «των δικαιωμάτων της υπεράσπισης» που κατοχυρώνει ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκύπτει από την οριοθέτηση της έννοιας και της εμβέλειάς τους, την οποία διασφαλίζει η ΕΣΔΑ, όπως αυτή ερμηνεύεται από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ), όπως προκύπτει και από το άρθρο 52 παρ. 3 ΧΘΔ. Τέλος, στο πλαίσιο του παραγώγου δικαίου της ΕΕ και σε συμφωνία με το ανωτέρω διεθνικό θεσμικό περιβάλλον υιοθετήθηκε η Οδηγία 2010/64/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Οκτωβρίου 2010 σχετικά με το δικαίωμα σε διερμηνεία και μετάφραση κατά την ποινική διαδικασία (L280) και η Οδηγία 2012/13/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Μαΐου 2012 σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών (L142).

Οι ως άνω Οδηγίες ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη με τον Ν. 4236/2014 «Για την ενσωμάτωση των Οδηγιών 2010/64/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Οκτωβρίου 2010 σχετικά με το δικαίωμα σε διερμηνεία και μετάφραση κατά την ποινική διαδικασία (L280) και 2012/13/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Μαΐου 2012 σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών (L142) και άλλες διατάξεις»⁴. Ο νόμος αυτός επέφερε σειρά τροποποιήσεων στις διατάξεις των άρθρων 233 επ. Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (στο εξής ΚΠΔ), οι οποίες ρυθμίζουν τα σχετικά με τη διερμηνεία και μετάφραση ζητήματα στις ποινικές διαδικασίες.

Γ. Προβλήματα ενσωμάτωσης της Οδηγίας 2010/64/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Οκτωβρίου 2010 σχετικά με το δικαίωμα σε διερμηνεία και μετάφραση κατά την ποινική διαδικασία (L280) και ζητήματα αποτελεσματικής προστασίας του οικείου υπερασπιστικού δικαιώματος

Όπως προαναφέρθηκε, η κατοχύρωση του δικαιώματος σε διερμηνεία και μετάφραση κατά την ποινική διαδικασία συνιστά ειδικότερη εκδήλωση του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη. Σύμφωνα με τη νομολογία του ΕΔΔΑ, προκειμένου να καταστεί η εγγύηση του άρθρου 6 παρ. 3 ε) σαφής και αποτελεσματική⁵, αποφασιστικό ρόλο πρέπει να διαδραματίσει σε κάθε αναφυόμενη περίπτωση η κρίση του δικάζοντος δικαστή, ο οποίος οφείλει να μην επαφίεται στην τυχόν δυνατότητα του δικηγόρου του κατηγορουμένου να επικοινωνεί μαζί του⁶. Εκ των ανωτέρω συνάγεται επομένως ότι η παρεχόμενη διερμηνεία και μετάφραση πρέπει να διεξάγεται μερίμνη του ίδιου του δικαστηρίου και να μην επαφίεται στην ευχέρεια των διαδίκων μερών. Εν όψει επομένως, του ειδικότερου αυτού θεσμικού ρόλου του δικαστή ως εγγυητή της αναγκαιότητας παροχής διερμηνείας και μετάφρασης είναι αναγκαία η κατά τον πληρέστερο δυνατό τρόπο διακρίβωση αυτής της αναγκαιότητας και σε περίπτωση αμφιβολίας η εφαρμογή της αρχής *in dubio pro reo* (εν αμφιβολία υπέρ του κατηγορουμένου) η οποία ισχύει και επί των δικονομικών δικαιωμάτων.

Με το άρθρο 236 παρ. 1 ΚΠΔ, όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 4236/2014, στους υπόπτους ή στους κατηγορούμενους που δεν κατανοούν τη γλώσσα της ποινικής διαδικασίας παρέχεται εντός εύλογου χρονικού διαστήματος γραπτή μετάφραση όλων των ουσιωδών εγγράφων ή χωρίων εγγράφων της διαδικασίας. Ως ουσιώδη έγγραφα νοούνται αυτά που περιλαμβάνουν οποιαδήποτε απόφαση συνεπάγεται τη στέρηση της ελευθερίας ενός προσώπου, οποιοδήποτε έγγραφο απαγγελίας κατηγορίας και οποιαδήποτε δικαστική απόφαση σχετική με την κατηγορία (βλ. άρθρο 3 παρ. 2 της Οδηγίας 2010/64/ΕΕ). Όπως βέβαια παρατηρεί και το Δικαστήριο της ΕΕ (στο εξής ΔΕΕ),

⁴ ΦΕΚ Α' 33/11.2.2014.

⁵ ΕΔΔΑ, *Kamasinski κατά Αυστρίας*, αρ. προσφ. 9783/82, 19.12.1989.

⁶ ΕΔΔΑ, *Cusani κατά Ηνωμένου Βασιλείου*, αρ. προσφ. 32771/96, 24.09.2002.

η απαρίθμησή τους είναι ενδεικτική⁷. Οι κατηγορούμενοι ή οι συνήγοροί τους δύνανται να υποβάλουν αιτιολογημένο αίτημα για το χαρακτηρισμό εγγράφων ή χωρίων εγγράφων ως ουσιωδών. Τέτοιο έγγραφο φερ' ειπείν θα μπορούσε να αποτελέσει μια ιατροδικαστική έκθεση ή μία βαλλιστική εξέταση κ.λπ.. Οι ως άνω διατάξεις περιέχονται στην Οδηγία 2010/64/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Η ίδια αυτή Οδηγία στο Άρθρο 8 ορίζει ότι «Καμία διάταξη της παρούσας οδηγίας δεν επιτρέπεται να εκληφθεί ότι περιστελλεί ή αποκλίνει από τα δικαιώματα και τις δικονομικές εγγυήσεις που κατοχυρώνονται από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, από άλλες σχετικές διατάξεις διεθνούς δικαίου ή από τη νομοθεσία οποιουδήποτε κράτους μέλους που παρέχει υψηλότερο βαθμό προστασίας». Αυτό αναγνωρίζεται και από το ΔΕΕ⁸. Ωστόσο, στην πράξη το ένταλμα σύλληψης δεν μεταφράζεται, όπως ούτε συνήθως τα σχετικά ουσιώδη έγγραφα, το κλητήριο θέσπισμα, το παραπεμπτικό βούλευμα ή η κλήση προς εμφάνιση. Κατά τη συνήθη πρακτική τα έγγραφα αυτά διερμηνεύονται και μάλιστα όχι από διερμηνέα αλλά από τον ίδιο τον δικηγόρο των κατηγορουμένων.

Πέραν τούτων, παρ' όλο που σύμφωνα με το άρθρο 236 Α παρ. 2 ΚΠΔ «Σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις η έγγραφη μετάφραση μπορεί να αντικατασταθεί από προφορική μετάφραση ή προφορική σύνοψη του περιεχομένου των ουσιωδών εγγράφων», στις περιπτώσεις συλλήψεως στο πλαίσιο της αυτόφωρης διαδικασίας ή ακόμη και στην περίπτωση συλλήψεως δυνάμει εντάλματος σύλληψης, ο χρόνος πιθανόν να μην επαρκεί για την μετάφραση των σχετικών εγγράφων και επομένως θα πρέπει να καταβάλλεται κάθε προσπάθεια για συσταλτική ερμηνεία της διάταξης του άρθρου 236 Α και μάλιστα ώστε, στην περίπτωση που δεν διενεργείται μετάφραση των ουσιωδών εγγράφων, να μην λαμβάνεται προανακριτική απολογία από τον κατηγορούμενο.

Περαιτέρω, ενώ γενικά πρέπει να αποτιμηθεί θετικά η πρόβλεψη του άρθρου 233 παρ. 1 που εισήχθη πρόσφατα στον ΚΠΔ, σύμφωνα με την οποία ο ύποπτος ή ο κατηγορούμενος έχει δικαίωμα να ασκήσει αντιρρήσεις κατά της απόφασης, με την οποία κρίθηκε ότι δεν είναι αναγκαία η παροχή διερμηνείας ή μετάφρασης θα πρέπει να διαφέρει η αρχή που αποφασίζει για την αναγκαιότητα της διερμηνείας και μετάφρασης από αυτήν που αποφαινεται επί των αντιρρήσεων κατά της απόφασης, με την οποία κρίθηκε ότι δεν είναι αναγκαία η παροχή διερμηνείας ή η μετάφραση εγγράφων ή χωρίων εγγράφων. Αναλόγως, ενώ πράγματι αποτιμάται θετικά η πρόβλεψη του άρθρου 236Α παρ. 3 ΚΠΔ, σύμφωνα με την οποία ο ύποπτος ή ο κατηγορούμενος έχει δικαίωμα να υποβάλει αντιρρήσεις σε περιπτώσεις που η ποιότητα της διερμηνείας και της μετάφρασης δεν είναι επαρκής, πρέπει να διαφέρει η αρχή που αποφασίζει αρχικώς τη μετάφραση με ένα συγκεκριμένο τρόπο από την αρχή που αποφασίζει για την ποιότητα της παρασχεθείσας μετάφρασης.

Σημαντικότατο ρόλο, όμως, στην διασφάλιση του ως άνω υπερασπιστικού δικαιώματος διαδραματίζει και το χρονικό διάστημα, κατά το οποίο η μετάφραση και η διερμηνεία είναι στη διάθεση του υπόπτου ή του κατηγορουμένου. Το ΕΔΔΑ έχει από πολύ νωρίς επισημάνει ότι η συνδρομή διερμηνέα πρέπει να παρέχεται και κατά την ποινική προδικασία^{9,10}. Το δικαίωμα της

⁷ ΔΕΕ, Απόφαση της 05.10.2015, C-216/14, *Gavril Covaci*, δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη (Γενική Συλλογή), σημ. 45: «Εξάλλου, η προαναφερθείσα ερμηνεία ενισχύεται, αφενός, από τον κατάλογο των εγγράφων που θεωρούνται, σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 2, της οδηγίας 2010/64, ως ουσιώδη και για τα οποία, συνεπώς, απαιτείται μετάφραση. Πράγματι, στην απαρίθμηση του εν λόγω καταλόγου περιλαμβάνονται, μολοντί ενδεικτικώς, οποιαδήποτε απόφαση συνεπάγεται τη στέρηση της ελευθερίας ενός προσώπου, οποιοδήποτε έγγραφο απαγγελίας κατηγορίας και οποιαδήποτε δικαστική απόφαση».

⁸ ΔΕΕ, Απόφαση της 05.10.2015, C-216/14, *Gavril Covaci*, σημ. 48: «Εντούτοις, η οδηγία 2010/64 θεσπίζει μόνον ελάχιστους κανόνες, αφήνοντας τα κράτη μέλη ελεύθερα, όπως διευκρινίζεται στην αιτιολογική σκέψη 32 της οδηγίας, να επεκτείνουν τα δικαιώματα που προβλέπονται στην εν λόγω οδηγία, προκειμένου να παρέχεται υψηλότερο επίπεδο προστασίας και σε περιπτώσεις που δεν ρυθμίζει ρητώς η εν λόγω οδηγία».

⁹ ΕΔΔΑ, *Kamasinski κατά Αυστρίας*, αρ. προσφ. [9783/82](#), 19.12.1989.

παραγράφου 3 ε) του άρθρου 6 ΕΣΔΑ εφαρμόζεται όχι μόνο σε προφορικές δηλώσεις κατά τη διάρκεια της δίκης αλλά και σε έγγραφο υλικό και στην προδικασία. Με δεδομένα τα ανωτέρω κρίνεται μεν θετικά η σαφής αναφορά του άρθρου 233 ΚΠΔ, όπως τροποποιήθηκε με τον Ν. 4236/2014, ότι το δικαίωμα σε διερμηνεία αφορά σε όλη την ποινική διαδικασία, ωστόσο εν τοις πράγμασι η δυνατότητα διερμηνείας και μετάφρασης στην προδικασία είναι πρακτικά ανέφικτη στις περισσότερες περιπτώσεις, με αποτέλεσμα η εν λόγω διάταξη να παραμένει γράμμα κενό.

Με το άρθρο 2 του Ν. 4236/2014 τροποποιήθηκε το άρθρο 233 παρ. 1 ΚΠΔ, το οποίο κατοχυρώνεται το ειδικότερο δικαίωμα της παροχής διερμηνείας κατά την επικοινωνία μεταξύ των κατηγορουμένων και των συνηγόρων τους σε όλα τα στάδια της ποινικής διαδικασίας. Ωστόσο και η νέα αυτή ρύθμιση, που κινείται φυσικά σε θετική κατεύθυνση, στην πράξη δεν τυγχάνει της ορθής εφαρμογής. Το πρόβλημα καθίσταται πιο έντονο στις περιπτώσεις εκείνες, κατά τις οποίες τα υπερασπιστικά δικαιώματα του κατηγορουμένου είναι στην πλέον ευάλωτη θέση, όπως στις περιπτώσεις των αυτεπαγγέλτων διορισμών συνηγόρων υπερασπίσεως, όπου δεν παρέχεται ο αναγκαίος χρόνος για την προετοιμασία μιας στοιχειώδους υπερασπιστικής γραμμής, πολύ περισσότερο που ο χρόνος που απαιτείται γι' αυτό είναι σημαντικά περισσότερος από το χρόνο προετοιμασίας της υπεράσπισης στις περιπτώσεις που ο κατηγορούμενος κατανοεί τη γλώσσα της διαδικασίας.

Ευθεία παράβαση των άρθρων 2, 3 και 4 της Οδηγίας 2010/64/ΕΕ στο μέτρο που αυτό προβλέπει ότι χωρίς εξαίρεση «Τα κράτη μέλη καλύπτουν τα έξοδα διερμηνείας και μετάφρασης που προκύπτουν από την εφαρμογή των άρθρων 2 και 3, ανεξάρτητα από την έκβαση της διαδικασίας», συνιστά η πρόβλεψη εξαίρεσης της κάλυψης των εξόδων της μετάφρασης που προβλέπει το άρθρο 238 Β εδ. β' ΚΠΔ, όπως εισήχθη με το άρθρο 6 Ν. 4236/2014 («Κατ' εξαίρεση, τα ανωτέρω έξοδα μετάφρασης βαρύνουν τον ύποπτο ή τον κατηγορούμενο, εφόσον αυτός αποδεδειγμένα μπορεί να τα καταβάλει»). Η εν λόγω παραβίαση δύναται να διορθωθεί μόνο με την τροποποίηση της σχετικής διατάξεως και την εναρμόνισή της με τις διατάξεις της ως άνω Οδηγίας.

Εντύπωση προκαλεί το γεγονός ότι ο Έλληνας νομοθέτης δεν διακρίνει μεταξύ «διερμηνείας» και «μετάφρασης», «διερμηνείας» και «μεταφρασής»¹¹. Η σύγχυση μεταξύ των δύο αυτών ιδιοτήτων δεν αποτελεί απλό τυπικό αλλά ουσιαστικό πρόβλημα στο μέτρο που οι διερμηνείς και μεταφραστές διαθέτουν ουσιαστικά διαφορετικές δεξιότητες και διαφορετική επαγγελματική ειδίκευση και ως εκ τούτου καλούνται να επιτελέσουν διαφορετικούς ρόλους στην ποινική διαδικασία. Με την ευκαιρία του Ν. 4236/2014 θα μπορούσε να είχε επέλθει η αναγκαία αυτή διάκριση στον ΚΠΔ, πράγμα που όμως δεν συνέβη. Η διερμηνεία δεν είναι όρος ταυτόσημος της μετάφρασης. Κατά ευτυχή συγκυρία η Οδηγία 2010/64/ΕΕ προβαίνει σε αυτή την ουσιαστική διάκριση. Μάλιστα, πρόσφατη απόφαση του Δικαστηρίου της ΕΕ (στο εξής ΔΕΕ) επισημαίνει ότι από το ίδιο το γράμμα του άρθρου 2 της οδηγίας 2010/64 που διέπει το δικαίωμα σε διερμηνεία, προκύπτει ότι αυτό, «αντίθετα προς το άρθρο 3 της εν λόγω οδηγίας που αφορά τη γραπτή μετάφραση ορισμένων ουσιαστών εγγράφων, αναφέρεται στην προφορική διερμηνεία όσων διατυπώνονται προφορικά»¹². Συνεπώς, ως απαραίτητο στοιχείο της ποιότητας της παρεχομένης μετάφρασης και διερμηνείας θα πρέπει με σχετική νομοθετική

¹⁰ Βλ. ομοίως και για την Επιτροπή Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Human Rights Committee) του ΟΗΕ το δικαίωμα σε διερμηνεία αφορά όλα τα στάδια των προφορικών διαδικασιών. Επιτροπή Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Human Rights Committee) του ΟΗΕ, *General Comment No. 32: Article 14: Right to Equality before Courts and Tribunals and to Fair Trial*, *op. cit.*.

¹¹ Είναι, μεταξύ άλλων, χαρακτηριστική η διάταξη του άρθρου 236 ΚΠΔ, σύμφωνα με την οποία «Ο διερμηνέας, πριν αναλάβει τα καθήκοντά του, οφείλει να ορκιστεί, σύμφωνα με το άρθρο 218 ενώπιον εκείνου που τον διόρισε, ότι θα μεταφράσει με ακρίβεια και πιστότητα, τηρώντας πλήρη εχεμύθεια, όλα όσα θα ειπωθούν κατά τη συζήτηση ή, αν πρόκειται για την περίπτωση του άρθρου 237, τα έγγραφα.»

¹² ΔΕΕ, Απόφαση της 05.10.2015, C-216/14, *Gavril Covaci*, δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη (Γενική Συλλογή), σημ. 30.

τροποποίηση να εισαχθεί η διάκριση μεταξύ των αρμοδιοτήτων των διερμηνέων και μεταφραστών κατά τρόπο ώστε να μην συγχέονται οι ρόλοι τους.

Σύμφωνα με το άρθρο 233 παρ. 2 ΚΠΔ «Ο διορισμός του διερμηνέα γίνεται από πίνακα που καταρτίζεται από το συμβούλιο πλημμελειοδικών, ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα του μέσα στο τρίτο δεκαήμερο του μηνός Σεπτεμβρίου κάθε χρόνου από πρόσωπα που διαμένουν ή εργάζονται στην έδρα του και κατά προτίμηση από δημοσίους υπαλλήλους». Ενώ ο νόμος προβλέπει ότι μόνο σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις και εφόσον δεν είναι δυνατόν να διορισθεί διερμηνέας από εκείνους που είναι εγγεγραμμένοι στο σχετικό πίνακα, μπορεί να διορισθεί διερμηνέας και πρόσωπο που δεν περιλαμβάνεται σ' αυτόν, στην πράξη αυτό τείνει να γίνει ο κανόνας. Μόλις που χρειάζεται να τονισθεί η ανάγκη συστατικής ερμηνείας και αυτής της εξαιρέσεως, πολύ περισσότερο που η μη διερμηνεία ή η ατελής διερμηνεία στον κατηγορούμενο όλων όσων έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας από την ελληνική γλώσσα στη γλώσσα που αυτός ομιλεί και αντίστροφα, αποτελεί παραβίαση των υπερασπιστικών του δικαιωμάτων και επιφέρουν απόλυτη ακυρότητα κατά το άρθρο 171 εδ. δ' ΚΠΔ σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 316/2010 απόφαση του Αρείου Πάγου.

Τέλος, ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει σε σχέση με την ανάγκη λήψης συγκεκριμένων μέτρων για την εκπαίδευση των δικαστικών λειτουργών, των δικηγόρων, των δικαστικών υπαλλήλων, των αστυνομικών και των λοιπών υπαλλήλων της Διοίκησης, όσο και για τη διαμόρφωση ενός σαφούς θεσμικού πλαισίου εκπαίδευσης των μεταφραστών και των διερμηνέων. Για το λόγο αυτό, πέραν της παροχής συγκεκριμένων οικονομικών κινήτρων με αύξηση των προβλεπομένων αμοιβών για διερμηνείς και μεταφραστές, προκειμένου να μην αποτρέπονται άνθρωποι με δεξιότητες από την παροχή υπηρεσιών διερμηνείας και μετάφρασης σε ποινικές υποθέσεις, θα πρέπει να ληφθεί μέριμνα για την αναδιαμόρφωση του συνολικού θεσμικού πλαισίου που διέπει το σύστημα μεταφραστών και διερμηνέων στην Ελλάδα με σκοπό την εμπέδωση των μεταφραστών και διερμηνέων ως θεσμικών εγγυητών μίας δίκαιης δίκης, στη βάση των ακόλουθων αξόνων:

- Θέσπιση εθνικού μητρώου μεταφραστών και εθνικού μητρώου διερμηνέων, ικανών να διασυνδέονται με τα αντίστοιχα μητρώα ανά την ΕΕ και να εγγυώνται την προστασία των προσωπικών δεδομένων που περιέχουν.
- Θεσμοθέτηση συστήματος διαπίστευσης των μεταφραστών και διερμηνέων, με τη συμμετοχή τόσο επαγγελματιών του χώρου όσο και δικαστικών και πανεπιστημιακών.
- Εξασφάλιση επίσημης κατάρτισης από την Πολιτεία και διαρκούς εκπαίδευσης των μεταφραστών και διερμηνέων.
- Διασφάλιση ελέγχου των παρεχόμενων υπηρεσιών αφενός μέσω της εποπτείας του επίπεδου γλωσσικών γνώσεων και γνώσεων τομέα (π.χ. ιατρική, νομική, τεχνολογία) και ικανότητας πολιτισμικής διαμεσολάβησης του μεταφραστή και διερμηνέα, αφετέρου μέσω της αναθεώρησης των μεταφράσεων/ελέγχου της διερμηνείας.

Κατά τον ίδιο άλλωστε τρόπο προτείνεται και η ανάλογη αναδιαμόρφωση του συνολικού θεσμικού πλαισίου και για τους διερμηνείς νοηματικής γλώσσας συστήματος Braille, βοηθητικής και εναλλακτικής επικοινωνίας κ.λπ.

Δ. Προβλήματα ενσωμάτωσης της Οδηγίας 2012/13/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Μαΐου 2012 σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών (L142) και ζητήματα αποτελεσματικής προστασίας του οικείου υπερασπιστικού δικαιώματος

Το δικαίωμα ενημέρωσης στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών κατοχυρώνεται σε πλειάδα νομοθετικών κειμένων, εθνικών, διεθνών και ευρωπαϊκών. Έτσι, σύμφωνα με το ελληνικό Σύνταγμα «Κανένας δεν συλλαμβάνεται ούτε φυλακίζεται χωρίς αιτιολογημένο δικαστικό ένταλμα, που πρέπει να επιδοθεί τη στιγμή που γίνεται η σύλληψη ή η προφυλάκιση. Εξαιρούνται τα αυτόφωρα εγκλήματα» (άρθρο 6 παρ. 1 Σ). Σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 2 ΔΣΑΠΔ «Οποιοσδήποτε συλλαμβάνεται, πληροφορείται, τη στιγμή της σύλληψής του, τους λόγους της σύλληψης και ενημερώνεται αμέσως για οποιεσδήποτε κατηγορίες εναντίον του». Το δικαίωμα ενημέρωσης

αναγνωρίζεται γενικά σε κάθε κατηγορούμενο στη βάση και του άρθρου 14 παρ. 3 α) ΔΣΑΠΔ που προβλέπει ότι τουλάχιστον μία από τις εγγυήσεις που κάθε πρόσωπο που κατηγορείται για ποινικό αδίκημα απολαύει, σε πλήρη ισότητα, είναι «να πληροφορηθεί το συντομότερο δυνατό σε γλώσσα που κατανοεί και λεπτομερώς, τη φύση και τους λόγους της κατηγορίας εναντίον του». Αλλά και η Αμερικανική Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου προβλέπει στα πλαίσια του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη το δικαίωμα κάθε κατηγορούμενου για ποινικό αδίκημα να απολαμβάνει, σε πλήρη ισότητα κατά τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας, ελάχιστες εγγυήσεις μεταξύ των οποίων το δικαίωμα «σε προηγούμενη λεπτομερή ενημέρωση του κατηγορουμένου για τις εναντίον του κατηγορίες» (άρθρο 8 παρ. 2 β)). Το άρθρο 7 παρ. 4 της ίδιας Σύμβασης προβλέπει ότι «Κάθε πρόσωπο που κρατείται πρέπει να ενημερώνεται για τους λόγους της κράτησής του και να πληροφορείται το συντομότερο δυνατόν για την ή τις εναντίον του κατηγορίες». Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (στο εξής ΕΣΔΑ) εγγυάται στο άρθρο 6 παρ. 3 α) το δικαίωμα κάθε κατηγορούμενου «α) όπως πληροφορηθεί, εν τη βραχυτέρα προθεσμία εις γλώσσαν την οποίαν εννοεί και εν λεπτομερεία την φύσιν και τον λόγον της εναντίον του κατηγορίας». Αντίστοιχα το άρθρο 5 παρ. 2 ΕΣΔΑ προβλέπει ότι «Παν συλληφθέν πρόσωπον δέον να πληροφορηθεί κατά το δυνατόν συντομώτερον και εις γλώσσαν την οποίαν εννοεί, τους λόγους της συλλήψεώς του ως και πάσαν διατυπωμένην εναντίον του κατηγορίαν». Ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατοχυρώνει το δικαίωμα στη χρηστή απονομή δικαιοσύνης στο άρθρο 47. Με το άρθρο 48 παράγραφος 2 του Χάρτη «διασφαλίζεται ο σεβασμός των δικαιωμάτων της υπεράσπισης σε κάθε κατηγορούμενο» και στο άρθρο 6 αναγνωρίζεται ότι «κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια». Η νομική φύση, η έκταση και η ερμηνεία «των δικαιωμάτων της υπεράσπισης» που κατοχυρώνει ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκύπτει από την οριοθέτηση της έννοιας και της εμβέλειάς τους, την οποία διασφαλίζει η ΕΣΔΑ, όπως αυτή ερμηνεύεται από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ), όπως προκύπτει και από το άρθρο 52 παρ. 3 ΧΘΔ.

Το δικαίωμα ενημέρωσης στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών έχει αποτελέσει αντικείμενο και του παράγωγου δικαίου της ΕΕ. Η Οδηγία 2012/13/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2012, σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών παρέχει εγγυήσεις για την ενημέρωση των κατηγορουμένων ή υπόπτων αφενός μεν σε σχέση με τα δικονομικά τους δικαιώματα, αφετέρου δε σε σχέση με τις εις βάρος τους κατηγορίες. Με την εν λόγω Οδηγία θεσπίζονται ελάχιστοι κανόνες για όλες τις χώρες της ΕΕ ανεξαρτήτως του νομικού καθεστώτος, της ιθαγένειας ή της εθνικότητας ενός προσώπου. Προβλέπεται ότι οι ύποπτοι και οι κατηγορούμενοι ενημερώνονται άμεσα, γραπτώς ή προφορικώς, για σειρά δικονομικών δικαιωμάτων. Ενημερώνονται, επιπλέον, άμεσα για την αξιόποινη πράξη, για την οποία φέρονται ως ύποπτοι ότι έχουν διαπράξει και λεπτομερώς για την κατηγορία. Εάν έχουν συλληφθεί ή κρατούνται, ενημέρωση παρέχεται σχετικά με τους λόγους της σύλληψης ή κράτησής τους. Τέλος πρέπει να διασφαλίζεται η πρόσβασή τους στο υλικό της δικογραφίας, προκειμένου να ασκήσουν τα συναφή υπερασπιστικά τους δικαιώματα.

Η Οδηγία ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη με τον Ν. 4236/2014 «Για την ενσωμάτωση των Οδηγιών 2010/64/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Οκτωβρίου 2010 σχετικά με το δικαίωμα σε διερμηνεία και μετάφραση κατά την ποινική διαδικασία (L280) και 2012/13/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Μαΐου 2012 σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών (L142) και άλλες διατάξεις»¹³. Ο νόμος αυτός επέφερε σειρά τροποποιήσεων στις διατάξεις των άρθρων 99 έως 101 ΚΠΔ.

Δεδομένου ότι στο δικαίωμα ενημέρωσης περιλαμβάνονται οι ακόλουθες εγγυήσεις, ήτοι το δικαίωμα ενημέρωσης του κατηγορούμενου επί των δικονομικών του δικαιωμάτων, το δικαίωμα

¹³ ΦΕΚ Α' 33/11.2.2014.

ενημέρωσης επί της κατηγορίας¹⁴ και τέλος το δικαίωμα πρόσβασης στο υλικό της δικογραφίας, απαραίτητες κρίνονται οι κάτωθι επισημάνσεις:

Η Οδηγία 2012/13/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Μαΐου 2012 σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών, προβλέπει ρητά την ενημέρωση των κατηγορούμενων επί των δικονομικών δικαιωμάτων, στη βάση δύο αξόνων. Κατά πρώτον, κάθε ύποπτος ή ο κατηγορούμενος ενημερώνεται για τα δικαιώματά του σε απλή κατανοητή γλώσσα, εγγράφως ή προφορικά. Πληρέστερη ενημέρωση, κατά δεύτερον, παρέχεται στον ύποπτο τέλεσης πράξης ή στον κατηγορούμενο, ο οποίος συλλαμβάνεται ή κρατείται. Στην περίπτωση αυτή παρέχεται στον συλληφθέντα αμέσως έγγραφο, στο οποίο καταγράφονται τα δικαιώματά του και του επιτρέπεται να το διατηρεί στην κατοχή του καθ' όλη τη διάρκεια της στέρησης της ελευθερίας του. Συγκεκριμένα το άρθρο 99Α παρ. 1 ΚΠΔ προβλέπει ότι «1. Ο ύποπτος ή ο κατηγορούμενος ενημερώνεται αμέσως όσον αφορά τουλάχιστον στα ακόλουθα δικαιώματα: α) το δικαίωμα παράστασης με συνήγορο, β) το δικαίωμα και τις προϋποθέσεις παροχής δωρεάν νομικών συμβουλών, γ) το δικαίωμα ενημέρωσης σχετικά με την κατηγορία, δ) το δικαίωμα διερμηνείας και μετάφρασης και ε) το δικαίωμα σιωπής». Αντίστοιχα, στον ύποπτο τέλεσης πράξης ή στον κατηγορούμενο, ο οποίος συλλαμβάνεται ή κρατείται, παρέχεται αμέσως έγγραφο δικαιωμάτων (άρθρο 99Α παρ. 3 ΚΠΔ)¹⁵. Η υφιστάμενη σήμερα πρακτική που ακολουθείται από τις αστυνομικές αρχές, με τη χορήγηση πληροφοριακού δελτίου στους συλλαμβανόμενους¹⁶ ανταποκρίνεται κατά βάσιν στην ανωτέρω υποχρέωση των αρχών. Μάλιστα, το πληροφοριακό δελτίο διατίθεται από τις αρμόδιες αρχές μεταφρασμένο σε πολλές γλώσσες και η παροχή του αποτελεί ήδη μία καλή πρακτική. Η ως άνω πρακτική επιδέχεται βελτιώσεων με στόχο την πληρέστερη κατοχύρωση στην πράξη του δικαιώματος ενημέρωσης επί των δικονομικών δικαιωμάτων. Πέραν του ότι πρέπει πράγματι στην πράξη το ενημερωτικό κείμενο να εγχειρίζεται ανεξαιρέτως σε κάθε ενδιαφερόμενο, είναι σκόπιμο το πληροφοριακό δελτίο να είναι διαθέσιμο και σε γλώσσα που ανταποκρίνεται στις ανάγκες των ατόμων με αναπηρίες.

Με δεδομένη τη νομολογία του ΕΔΔΑ για το δικαίωμα του άρθρου 6 παρ. 3 α) ΕΣΔΑ σχετικά με το δικαίωμα κάθε κατηγορούμενου «όπως πληροφορηθή, εν τη βραχυτέρα προθεσμία εις γλώσσαν την οποίαν εννοεί και εν λεπτομερεία την φύσιν και τον λόγον της εναντίον του κατηγορίας», ως εκφάνσεως του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη και της ανάγκης για παροχή πλήρους και λεπτομερούς

¹⁴ Βλ. και ΔΕΕ, Απόφαση της 05.10.2015, C-216/14, *Gavril Covaci*, δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη (Γενική Συλλογή): (σημ. 54-56): «Όπως προκύπτει από τον συνδυασμό των άρθρων 3 και 6 της εν λόγω οδηγίας, το αναφερόμενο στο άρθρο 1 της οδηγίας δικαίωμα αφορά τουλάχιστον δύο διακριτά δικαιώματα. Αφενός, οι ύποπτοι ή οι κατηγορούμενοι πρέπει, σύμφωνα με το άρθρο 3 της οδηγίας 2012/13, να ενημερώνονται, τουλάχιστον, για ορισμένα δικονομικά δικαιώματα που απαριθμούνται στο εν λόγω άρθρο και περιλαμβάνουν το δικαίωμα προσβάσεως σε δικηγόρο, το δικαίωμα παροχής νομικών συμβουλών δωρεάν και τις σχετικές προϋποθέσεις τέτοιας παροχής νομικών συμβουλών, το δικαίωμα ενημέρωσεως σχετικά με την ποινική κατηγορία, το δικαίωμα διερμηνείας και μεταφράσεως καθώς και το δικαίωμα σιωπής. Αφετέρου, η εν λόγω οδηγία ορίζει, στο άρθρο 6, κανόνες που αφορούν το δικαίωμα ενημέρωσεως σχετικά με την ποινική κατηγορία».

¹⁵ Το έγγραφο αυτό περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τα ακόλουθα δικαιώματα: α) το δικαίωμα παράστασης με συνήγορο, β) το δικαίωμα και τις προϋποθέσεις παροχής δωρεάν νομικών συμβουλών, γ) το δικαίωμα ενημέρωσης σχετικά με την κατηγορία, δ) το δικαίωμα διερμηνείας και μετάφρασης, ε) το δικαίωμα σιωπής, στ) το δικαίωμα πρόσβασης στο υλικό της δικογραφίας, ζ) το δικαίωμα ενημέρωσης των προξενικών αρχών και ενός επιπλέον προσώπου, η) το δικαίωμα σε επείγουσα ιατρική περίθαλψη, θ) τον ανώτατο αριθμό ωρών ή ημερών κατά τις οποίες ο κατηγορούμενος δύναται να στερηθεί της ελευθερίας του προτού προσαχθεί ενώπιον δικαστικής αρχής και ι) πληροφορίες σχετικά με τις δυνατότητες προσβολής του νόμιμου χαρακτήρα της σύλληψης ή της κράτησης.

¹⁶ Η πρακτική αυτή χρονολογείται από την 12.10.2010. Τα πληροφοριακά δελτία μεταφράστηκαν και διανεμήθηκαν στις υπηρεσίες της ΕΛ.ΑΣ. με την εγκύκλιο διαταγή του Αρχηγού της ΕΛ.ΑΣ. υπ' αριθμ. 7100/24/3-ε' της 12.10.2010. Παρέχονται σε 14 γλώσσες: Ελληνικά, Αγγλικά, Αλβανικά, Αραβικά, Βουλγαρικά, Γαλλικά, Γερμανικά, Ισπανικά, Ιταλικά, Πολωνικά, Ρωσικά, Ρουμάνικα, Σέρβικα και Τουρκικά.

ενημέρωσης για τις κατηγορίες εναντίον του κατηγορουμένου ως αναγκαίου όρου για τη διασφάλιση της δικαιοσύνης της διαδικασίας¹⁷, με παροχή του αντιστοίχου δικαιώματος ενημέρωσης το συντομότερο δυνατό, θα πρέπει να τροποποιηθεί σχετικώς το άρθρο 418 παρ. 1 εδ. δ' ΚΠΔ, ώστε να προβλέπεται ρητά η υποχρέωση των αρμόδιων αρχών σε πλήρη ενημέρωση του κατηγορουμένου για την κατηγορία και στις περιπτώσεις του αυτοφώρου.

Άλλωστε, η σαφής ενημέρωση του κατηγορουμένου για τις εναντίον του κατηγορίες θα πρέπει να λαμβάνει χώρα το συντομότερο δυνατόν και ιδίως κατά τη σύλληψή του στο πλαίσιο του αυτοφώρου. Εξυπακούεται ότι σαφής και αποτελεσματική ενημέρωση, σε περίπτωση που απαιτείται να παρασχεθεί μετάφραση ή διερμηνεία, υφίσταται μόνον στην περίπτωση της παροχής ποιοτικής μετάφρασης και διερμηνείας. Η ανάγκη για πλήρη ενημέρωση περιλαμβάνει και την έγκαιρη ενημέρωση για τον όποιο νομικό επαναχαρακτηρισμό των γεγονότων κατά την ποινική διαδικασία (μεταβολή της κατηγορίας).

Αντιστοίχως, η πλήρης και σαφής ενημέρωση περιλαμβάνει και τη δυνατότητα πρόσβασης στο υλικό της δικογραφίας. Και στην περίπτωση αυτή η πρόσβαση είναι αποτελεσματική, Εξυπακούεται ότι σαφής και αποτελεσματική πρόσβαση στο υλικό της δικογραφίας, σε περίπτωση που απαιτείται να παρασχεθεί μετάφρασή του, υφίσταται μόνον στην περίπτωση της παροχής ποιοτικής μετάφρασής του. Η απουσία μετάφρασης, ενώ αυτή είναι απαραίτητη, δεν συνιστά επ' ουδενί «πρόσβαση», αλλά αυτή αντιθέτως αποκτάται μόνον με τη μετάφραση των σχετικών εγγράφων, από την οποία άλλωστε θα πρέπει να υπολογίζονται και οι σχετικές με την άσκηση των οικείων δικονομικών δικαιωμάτων προθεσμίες.

Ε. Σύνοψη

Η υιοθέτηση των ανωτέρω Οδηγιών από την ευρωπαϊκή έννομη τάξη συνιστά σημαντική εξέλιξη περαιτέρω ενίσχυσης των δικονομικών δικαιωμάτων στο πλαίσιο της ΕΕ. Η ενσωμάτωση των Οδηγιών από τον Έλληνα νομοθέτη αποτιμάται καταρχήν θετικά, χαρακτηρίζεται όμως και από σημαντικές παραβιάσεις τόσο του γράμματος των ανωτέρω Οδηγιών όσο και του πνεύματός τους, δεδομένης της διαπιστώσεως ελλείψεως ενός εν τοις πράγμασι ασφαλούς πλαισίου υλοποίησης των θεσμικών τους εγγυήσεων. Πράγματι πολλές από τις εν λόγω διατάξεις παραμένουν γράμμα κενό και -δυστυχώς- τείνουν να αποκτήσουν μόνον διακηρυκτικό χαρακτήρα. Για το λόγο αυτό προτείνονται συγκεκριμένα μέτρα νομοθετικά, αλλά και πρακτικά, ώστε να καταστεί δυνατή η αποτελεσματική εφαρμογή στην πράξη των θεσμικών εγγυήσεων που επιδιώκουν να κατοχυρώσουν οι ως άνω Οδηγίες.

Τέλος, πρέπει να γίνει κατανοητό ότι η εξασφάλιση συνθηκών ποιότητας του επαγγέλματος του μεταφραστή και του επαγγέλματος του διερμηνέως στη χώρα μας δεν αποτελεί απλώς και μόνον κατοχύρωση επαγγελματικών προσόντων ή διεκδίκηση ενός εν πολλοίς στενού συνδικαλιστικού/συντεχνιακού αιτήματος. Αντιθέτως, η διαμόρφωση συνθηκών ποιότητας στην παρεχόμενη μετάφραση και διερμηνεία με την υιοθέτηση ενός αξιόπιστου συστήματος εκπαίδευσης, μετεκπαίδευσης και πιστοποίησης του επαγγέλματος του μεταφραστή και του επαγγέλματος του διερμηνέως συνιστά σε κάθε περίπτωση βασικό πυλώνα για την εγγύηση της διασφάλισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Ελλάδα.

¹⁷ ΕΔΔΑ, *Ladent κατά Πολωνίας*, αρ. προσφ. 11036/03, 18.03.2008, παρ. 34.

**Δικαστηριακή και κοινοτική μετάφραση και διερμηνεία στην Ελλάδα,
Φωτεινή Αποστόλου, Επίκουρη καθηγήτρια ΑΠΘ**

Δικαστική και Κοινοτική Διερμηνεία στην Ελλάδα

Φωτεινή Αποστόλου
Τομέας Μετάφρασης & Διαπολιτισμικών Σπουδών,
Τμήμα Αγγλικής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Δικαστική διερμηνεία
 - Στοιχεία
 - Εναγόμενοι
 - Διερμηνείς: «Κατάθεση και ομολογία» πρώην δικαστικής διερμηνέως»
 - Δικαστές ή Περί δικαίου και άλλων τινών
- Υπηρεσίες Κοινοτικής Διερμηνείας εκτός δικαστηρίων
 - Διερμηνεία για το άσυλο
 - Διερμηνεία σε νοσοκομεία
 - Ζητήματα διαφάνειας συνθηκών
- Συμπερασματικά

Στοιχεία

Για το 2009, σύμφωνα με τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου κ. Τεντέ, στην Ευελπίδων κατατέθηκαν 300.000 μηνύσεις εκ των οποίων 130.000 αφορούσαν ξενόγλωσσους μάρτυρες, θύματα ή κατηγορούμενους. Υπολογίζεται πως σε ημερήσια βάση στο 1^ο και το 2^ο τριμελές αυτόφωρο Αθηνών κατατίθενται 150-180 μηνύσεις, οι οποίες χρήζουν διερμηνείας.

«Διερμηνείς δικαστικών υποθέσεων». Εποχή 07
Μαρτίου 2009 <http://www.epohi.gr/portal/arxeio/4726>

ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΛΩΣΣΩΝ ΑΝΑ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ		
Α/Α	ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΕΣ	ΓΛΩΣΣΕΣ
1	ΑΛΒΑΝΙΑ	Αλβανικά
2	ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ	Νταρί & Πάστο (επίσημες) κ.ά.
3	ΠΑΚΙΣΤΑΝ	Αγγλικά & Ουρντού (επίσημες), Πάστο, Πουντζάμπι, Σινδύ κ.ά.
4	ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ	Λόγια Αραβικά, Τοπική διάλεκτος αραβικής
5	ΑΙΓΥΠΤΟΣ	Λόγια Αραβικά (επίσημη), Βερβερική (εθνική), Τοπική διάλεκτος Αραβικής
6	ΣΟΜΑΛΙΑ	Σομαλικά, Λόγια Αραβικά
7	ΙΡΑΚ	Αραβικά & Κουρδικά (επίσημες), Αραμαϊκά & Τουρκμενικά (αναγνωρισμένες περιφερειακές γλώσσες), Τοπική διάλεκτος Αραβικής
8	ΜΠΑΓΚΛΑΝΤΕΣ	Μπενγκάλι
9	ΜΑΡΟΚΟ	Λόγια Αραβικά & Βερβερικά (επίσημες γλώσσες), Τοπική διάλεκτος Αραβικής
10	ΕΡΥΘΡΑΙΑ	Τιγκρινία, Αραβικά & Αγγλικά (επίσημες γλώσσες), Τιγκρέ
11	ΓΕΩΡΓΙΑ	Γεωργιανά
12	ΙΡΑΝ	Περσικά (επίσημη γλώσσα), Μαζανταρανί, Λούρι κ.ά.
13	ΤΥΝΗΣΙΑ	Λόγια Αραβικά (επίσημη), Τοπική διάλεκτος Αραβικής, Βερβερική
15	ΣΥΡΙΑ	Λόγια Αραβικά (επίσημη), Τοπικές διάλεκτοι Αραβικής (Λεβαντινική, Μεσοποταμική), Αραμαϊκά, Κουρδικά κ.ά.
16	ΜΥΑΝΜΑΡ	Βιρμανικά (επίσημη γλώσσα), Αγγλικά, Κάρεν, Τσιν και πολλές άλλες περιφερειακές γλώσσες
17	ΙΝΔΙΑ	Χίντι & Αγγλικά (επίσημες γλώσσες), 22 συνταγματικά αναγνωρισμένες γλώσσες κ.ά.
18	ΑΙΓΥΠΤΟΣ	Λόγια Αραβικά (επίσημη γλώσσα), Τοπική διάλεκτος Αραβικής, Άλλες διάλεκτοι της Αραβικής
19	ΚΙΝΑ	Επίσημη Κινεζική (Μανδαρινικά) (επίσημη γλώσσα), Τσιν, Γουέ, Μιν κ.ά. (292 ζωντανές γλώσσες)
20	ΣΟΥΔΑΝ	Λόγια Αραβικά & Αγγλικά (επίσημες γλώσσες), Τοπική διάλεκτος Αραβικής, Μπίτζα, Τιγκρε κ.ά. (περίπου 114 γλώσσες)
21	ΝΙΓΗΡΙΑ	Αγγλικά (επίσημη γλώσσα), Χάουσα, Τιγκρο, Γιορούμπα, Κάνουρι, Φουλντόνι κ.ά.
22	ΤΟΥΡΚΙΑ	Τουρκικά (επίσημη γλώσσα), Κιρμαντζί (Κουρδικά), Τοπικές διάλεκτοι Αραβικής κ.ά.
23	ΛΙΒΑΝΟΣ	Λόγια Αραβικά (επίσημη γλώσσα), Τοπική διάλεκτος Αραβικής, Γαλλικά, Αγγλικά
24	ΣΡΙ ΛΑΝΚΑ	Σινελεζικά, Ταμίλ
25	ΑΚΤΗ ΕΛΕΦΑΝΤΟΣΤΟΥ	Γαλλικά (επίσημη), Ακάν, Βόλτα κ.ά.
26	ΣΕΝΕΓΑΛΗ	Γαλλικά (επίσημη), Ουολόφ, Πουλάρ κ.ά.
27	ΡΩΣΙΑ	Ρωσικά, 34 αναγνωρισμένες περιφερειακές γλώσσες

Αραβικές διάλεκτοι

Maghrebi group includes:

- [Moroccan Arabic](#)
- [Tunisian Arabic](#)
- [Algerian Arabic](#)
- [Libyan Arabic](#)
- [Hassaniya Arabic](#)
- [Saharan Arabic](#)

Sudanese group includes:

- [Sudanese Arabic](#)
- [Chadic Arabic](#)
- [Juba Arabic](#)

Egyptian group includes:

- [Egyptian Arabic](#)
- [Sa'idi Arabic](#)

Mesopotamian group includes:

- [Mesopotamian Arabic](#) [North Mesopotamian Arabic](#) (Moslawi/Qeltu)

Arabian Peninsula group includes:

- [Bahrani Arabic](#)
- [Bareqi Arabic](#)
- [Gulf Arabic](#)
- [Najdi Arabic](#)
- [Omani Arabic](#)
- [Hejazi Arabic](#)
- [Hadhrami Arabic](#)
- [Saudi Arabic](#)
- [Shihhi Arabic](#)
- [Dhofari Arabic](#)
- [Yemeni Arabic](#)
- [Tihamiyya Arabic](#)

Levantine group includes:

- [Levantine Arabic](#)
- [Syrian Arabic](#)
- [North Syrian Arabic](#)
- [Cypriot Arabic](#)
- [Lebanese Arabic](#)
- [Jordanian Arabic](#)
- [Palestinian Arabic](#)
- [Bedawi Arabic](#)

Εναγόμενοι

Την περασμένη εβδομάδα, σε μια παγωμένη ελληνική δικαστική αίθουσα, ένας νεαρός Βρετανός φοιτητής δικαζόταν σε μια πολύ σοβαρή υπόθεση. Εφόσον επελέγη το σώμα των ενόρκων και ξεκίνησαν οι εναρκτήριοι δηλώσεις, ο Άντριου Συμέου συνειδητοποίησε με τρόμο ότι δεν καταλάβαινε όσα λέγονταν. Του είχαν δώσει μια μεταφράστρια, αλλά αυτή δεν μπορούσε να ξεχωρίσει τη διαφορά ούτε μεταξύ της λέξης «ένορκος» και της λέξης «μάρτυρας». Μετά από μια στιχομυθία νομικής επιχειρηματολογίας, κατά την ακροαματική διαδικασία, η διερμηνέας ολοκλήρωσε τη μετάφρασή της με τις λέξεις: «Ή κάτι τέτοιο.» Σε μια υπόθεση ανθρωποκτονίας, το «ή κάτι τέτοιο» δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό. Όπως είπε μετά ο Συμέου, μια προηγούμενη διερμηνέας είχε μεταφράσει το «Όχι» του ως «Ναι». «Τι περιμένεις;», είπε ο πατέρας του. «Τα ελληνικά δικαστήρια τους πληρώνουν 17 ευρώ (£14) την ημέρα.»

«Greek Justice is no justice for Andrew Symeou: the Briton left in limbo» *The Telegraph* 13.03.2011

Διερμηνείς: «'Κατάθεση και ομολογία' πρώην δικαστικής διερμηνέως»

- Thread με τίτλο «Τι διερμηνέα περιμένεις με 17 ευρώ τη μέρα;» στο φόρουμ Lexilogia (<http://lexilogia.gr/forum/showthread.php?8380-Τι-διερμηνέα-περιμένεις-με-17€-τη-μέρα&s=ce26bbcead3c17f016d>)
- Ξεκίνησε Μάρτιο 2011
- Απάντηση διερμηνέα Απρίλιο 2011

Διερμηνείς: Αμοιβές

Αγαπητέ Nickel, ναι, υπάρχω! (τώρα είδα το thread). Και ντρέπομαι που αναγκάστηκα (που να το ξέρα?) να ζήσω για έναν χρόνο σε καθεστώς ομηρίας – παραιτήθηκα όσο νωρίτερα μπορούσα ...

Προς επιβεβαίωσιν των άνωθεν λεχθέντων, πράγματι, η αμοιβή είναι 17€ καθαρά για κάθε δίκη στην οποία καλείται ο διερμηνέας ή, πιο σωστά, για κάθε (συν)κατηγορούμενο για τον οποίο διερμηνεύει (απ' όπου μπορεί να ξεπερδέψει σε 10 λεπτά, αλλά και σε 6 ώρες ...). Όπως και να 'χει, είναι υποχρεωμένος να βρίσκεται στο δικαστήριο από τις 9 το πρωί, χωρίς να ξέρει πότε θα γίνει η δίκη, αλλά και αν θα γίνει, στην οποία περίπτωση υπάρχει ο κίνδυνος να μην πληρωθεί, με δικαιολογία το γεγονός ότι δεν χρησιμοποιήθηκαν οι υπηρεσίες του (παράνομο και λάθος, αλλά αυτά τα λένε οι ίδιοι οι δικαστές χωρίς κανένα αίσθημα δικαίου). ... Εάν πάλι πρόκειται για ανάκριση, η αμοιβή είναι 11€ καθαρά, και η διαδικασία μπορεί να διαρκέσει από 5 λεπτά έως 1,5 ώρα (σύμφωνα πάντα με την εμπειρία μου). ...

Για την ιστορία, να σημειώσω ότι μέσα σε έναν χρόνο παρουσιάστηκα σε 5-6 δίκες τυπικά (κανονικά πολλές περισσότερες), και αυτά τα ρηματοδο-80€ ακόμα μου τα χρωστάνε από το τέλος του 2009.

Διερμηνείς: Οργάνωση;

Στην [ανάκριση] ο διερμηνέας δεν είναι υποχρεωμένος να παραστεί αν δεν θέλει – η κλήση γίνεται τηλεφωνικά την ίδια μέρα της ανάκρισης και απαιτείται η παρουσία του διερμηνέα στον ανακριτή μέσα σε 1-2 ώρες από το τηλεφώνημα. Αν δεν μπορεί, θα κληθεί ο επόμενος και ούτε γάτα ούτε ζημιά. Για τις δίκες όμως η κλήση παραδίδεται έγγραφη από δικαστικό επιμελητή τουλάχιστον 1 μήνα νωρίτερα. Κανονικά πρέπει να γίνεται θυροκόλληση, αλλά αυτό συμβαίνει σπάνια και η κλήση μπορεί να καταλήξει στα χέρια της κυρα-Κατίνας η οποία υπόσχεται στον επιμελητή να την παραδώσει στον ενδιαφερόμενο. ...

Ο κατάλογος των διερμηνέων ανανεώνεται κάθε χρόνο, αλλά κατά έναν μυστήριο τρόπο όλοι οι διοικητικοί που τηλεφωνούν και που στέλνουν κλήσεις χρησιμοποιούν τον παλιό κατάλογο! Όπερ σημαίνει ότι μπορεί να έχεις παραιτηθεί νόμιμα και τυπικά, και αυτοί να συνεχίσουν να σε καλούν για τα επόμενα δύο χρόνια τουλάχιστον! ...

Διερμηνείς: Περί ποιότητας

Να σας πω πώς ξεκινά η «συνεργασία»: ο ενδιαφερόμενος κάνει μία αίτηση στην Ευελπίδων σε ένα γραφείο (στο κτίριο όπου αναρτάται η ανακοίνωση για την έναρξη «συνεργασίας» με νέους διερμηνείς). ... Όταν ρωτάς τι δικαιολογητικά πρέπει να επισυνάψεις στην αίτησή σου, σου λένε: «Βάλε ό,τι νομίζεις, βεβαιώσεις προϋπηρεσίας, συστατικές επιστολές, πτυχία (αν έχεις) κλπ.» Γίνονται δεκτά και άτομα χωρίς πτυχίο σχετικό, χωρίς καν κάποιο δίπλωμα σε ξένη γλώσσα, εάν η γλώσσα αυτή είναι σχετικά σπάνια ... Είπα παραπάνω ότι οι διερμηνείς γίνονται από οποιονδήποτε. Στην κυριολεξία. Ακόμα και εγώ θεωρώ πως δεν ήμουν η κατάλληλη. Ακόμα και ένας απόφοιτος του Ιονίου ίσως να μην είναι ο κατάλληλος. Χρειάζεται ειδική επιμόρφωση-εκπαίδευση για αυτό. Πρώτα απ' όλα έναν κώδικα δεοντολογίας και ένα καθηκοντολόγιο (τι πρέπει να μεταφράζεις και τι είναι εφικτό τελικά, γιατί όταν μιλούν όλοι ταυτόχρονα καταλαβαίνεις τι γίνεται), δεύτερον τριβή και εξάσκηση στην νομική ορολογία, και τρίτον «εκπαίδευση» των δικαστών-δικηγόρων-εισαγγελέων ώστε να σέβονται και να συνδράμουν το δύσκολο έργο του διερμηνέα και όχι να του το κάνουν δυσκολότερο.

Διερμηνείς: Ηθικά διλήμματα

Πολλοί από τους υπόδικους δεν διαθέτουν μόρφωση και δεν γνωρίζουν την νομική ορολογία ούτε στην ίδια τους την γλώσσα, οπότε ο μεταφραστής έχει συνεχώς το άγχος αν ο κατηγορούμενος (συνήθως) έχει καταλάβει τα δικαιώματά του τουλάχιστον ή την ερώτηση που του γίνεται. Νομίζω ότι ο διερμηνέας είναι αναρμόδιος να φέρει αυτό το άγχος τη στιγμή που κανείς άλλος δεν ενδιαφέρεται. Όταν μάλιστα ο κατηγορούμενος δεν έχει δικηγόρο και έχει προφυλακιστεί και ο εισαγγελέας τον ρωτάει αν θέλει να εκδοθεί στη χώρα του για να δικάστεί και δεν του εξηγήσει τι σημαίνει αυτό και πού θα έχει πιο δίκαιη δίκη, αλλά απλώς του ζητά να απαντήσει με ένα ναι ή ένα όχι, ο ρόλος του διερμηνέα είναι περιορισμένος. Όταν τον ρωτούν αν κατάλαβε και λέει «ναι», αλλά δεν είναι καθόλου πειστικό αυτό το «ναι», καταλαβαίνετε πώς νιώθει ο διερμηνέας όταν φοβάται ότι μπορεί άθελά του να έβαλε το χεράκι του για να κάψει έναν άνθρωπο ο οποίος είναι στην ουσία θύμα του συστήματος. Συνήθως ο διερμηνέας δεν φέρει καμία ευθύνη για την μεταχείριση του υπόδικου, αλλά το βάρος και η ευθύνη είναι μεγάλη ...

Εδώ κολλάει και το θέμα της αμοιβής, και δικαιολογείται και ο τίτλος του thread. Ένας ευσυνείδητος διερμηνέας θα έκανε την ίδια καλή δουλειά ανεξαρτήτως χρημάτων, αλλά ο ευσυνείδητος δεν θα κάνει ή θα πάψει να κάνει την δουλειά αυτή αν θεωρεί ότι η δουλειά του αξίζει πολύ περισσότερα από τα ψίχουλα που του δίνουν. Είναι θέμα αυτοσεβασμού.

Δικαστές ή Περί δικαίου και άλλων τινών

Η κατηγορουμένη τυγχάνει εγγεγραμμένη εις τον επίσημο πίνακα διερμηνέων του Πρωτοδικείου Θεσ/νίκης διά τις γλώσσες Βουλγαρικής-Σερβικής και Γιουγκοσλαβικής (1427/99 Βούλευμα). Από πολλών ετών (άνω των 10), η κατηγορουμένη ανά πάσαν στιγμήν και ώραν ευρίσκεται εντός του δικαστικού μεγάρου και παρέχει τις υπηρεσίες της όταν και όπου της ζητηθεί χωρίς χρονοτριβή και δυσαρέσκεια. Τούτο δε το γεγονός είναι κοινώς γνωστόν εις όλους τους μετέχοντα των λειτουργιών του Δικ. Μεγάρου (Δικαστών - Εισαγγελέων - Γραμματέων - Δικηγόρων). Προσφάτως λόγω της πληθώρας των αλλοδαπών κατηγορουμένων ενεφανίσθησαν και άλλοι που θέλουν να εκτελέσουν καθήκοντα διερμηνέως και οι οποίοι κατέθεσαν αίτηση στον Εισαγγελέα Πλημ. Θεσ/νίκης και Εφετών Θεσ/νίκης διά να διερευνηθεί εάν η κατηγορουμένη που εκτελεί καθήκοντα διερμηνέως και σε άλλες γλώσσες πλην αυτών που έχει δηλώσει γνωρίζει τις γλώσσες αυτές. Επίσης να εξεταστεί εάν σε συγκεκριμένη υπόθεση διερμήνευσε σωστά, διότι κατ' αυτούς άλλα έλεγε ο μάρτυς και άλλα διερμήνευε η κατηγορουμένη.

Εκ της αξιολογήσεως του αποδεικτικού υλικού της δικογραφίας δεν προκύπτει ότι η κατηγορουμένη ετέλεσε το αδίκημα διά το οποίον κατηγορείται. Ειδικώτερα πρέπει να ληχθούν τα ακόλουθα. Η κατηγορουμένη γνωρίζει ελάχιστα Αγγλικά τα οποία όμως σε συνδυασμό με τις γλώσσες που γνωρίζει Βουλγαρικά-Σερβικά-Τούρκικα παρέχουν τη δυνατότητα εις αυτή να εκπληροί το καθήκον της δηλαδή να διερμηνεύει εκ των Αλβανικών εις την Ελληνική. Η ίδια η κατηγορουμένη καταθέτει ότι γνωρίζει λίγα Αλβανικά και δεν διατείνεται ότι γνωρίζει καλά Αλβανικά. Τούτο όμως δεν σημαίνει ότι δεν μπορεί όταν κληθεί, διότι συνήθως καλείται υπό των Δικαστηρίων, δεν μπορεί να διευκολύνει την διαδικασία. Πέραν τούτων είναι γνωστόν ότι η κατηγορουμένη αποτελεί λύσιν ανάγκης διά τα δικαστήρια και καλείται εν γνώσει αυτών της ανεπάρκειάς της αυτής και μόνον όταν δεν υπάρχουν άλλοι διερμηνείς, για να κληθούν και που είναι το σύνηθες. Δηλαδή η κατηγορουμένη καλείται ελλείψει άλλων διερμηνέων και διότι ως προαναφέρθη ευρίσκεται ανά πάσαν στιγμήν εις το Δικ. Μέγαρον. Όμως από κανένα στοιχείο της δικογραφίας δεν προέκυψε ότι η κατηγορουμένη διερμηνεύει ψευδή διότι άλλο το ψευδές και άλλο το λανθασμένο. (Βούλευμα 1831/2001)

Υπηρεσίες κοινοτικής διερμηνείας εκτός δικαστηρίων

Διερμηνεία για άσυλο: Στοιχεία

Έτος	Βαθμός· διαδικασία	Αιτήσεις/Ή Προσφυγές	Ποσοστό· αναγνώρισης· Προσφυγικού· Καθεστώτος	Ποσοστό· χορηγήσεων· Ανθρωπιστικού· Καθεστώτος·ή· Επικουρικής· Προστασίας	Εκκρεμείς· αιτήσεις/· προσφυγές·για· εξέταση
2006	Α'θμια	12,267	0,05%		
	Β'θμια	5,247	2,08%	2,22%	
2007	Α'θμια	25,113	0,04%		7,150
	Β'θμια	17,072	2,05%	0,35%	19,015
2008	Α'θμια	19,884	0,05%		3,483
	Β'θμια	13,368	10,29%	0,63%	30,457
2009	Α'θμια	15,928	0,04%	0,06%	3,122
	Β'θμια	12,095	2,87%	1,26%	45,079
2010	Α'θμια	10,273	1,73%	1,01%	8,265
	Β'θμια	1,648	85,3%****	0%	47,155

Στοιχεία (Ιανουάριος 2014- Αύγουστος 2014)

Ποσοστά αναγνώρισης σε 1 ^ο Βαθμό (εξέταση αιτήματος επί της ουσίας)		
Προσφυγικό Καθεστώς	685	17,2%
Επικουρική Προστασία	300	7,6%
Απορριπτικές	2988	75,2%
Σύνολο	3973	100,0%

Αποφάσεις Β' βαθμού		
Προσφυγικό Καθεστώς	233	12,7%
Επικουρική Προστασία	100	5,5%
Αρνητικές	1495	81,8%
Σύνολο	1828	100,0%

Μητρώο διερμηνέων και διερμηνεία

Βάσει του νόμου 3907/2011, η Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου διαρθρώνεται σε έξι τμήματα – Στρατηγικού Σχεδιασμού και Νομοθετικού Έργου, Συντονισμού, Ανθρώπινου Δυναμικού και Διασφάλισης Ποιότητας, Διεθνούς Συνεργασίας και Τεκμηρίωσης, Διοικητικής Υποστήριξης, Οικονομικών – εκ των οποίων το Τμήμα Συντονισμού είναι αρμόδιο να «τηρεί καταλόγους πιστοποιημένων φορέων, διερμηνέων και διαμεσολαβητών».

Η παράγραφος 6 του άρθρου 2 που αφορά στη στελέχωση των υπηρεσιών προβλέπει ότι «Τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου μπορούν να συνάπτουν συμβάσεις παροχής υπηρεσιών με διερμηνείς, οι οποίοι διαθέτουν τα απαραίτητα προσόντα και επιλέγονται από **σχετικό κατάλογο που καταρτίζει η Κεντρική Υπηρεσία**, σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας της» (δική μου έμφαση). Η ίδια παράγραφος ορίζει και τον τρόπο αποζημίωσης των διερμηνέων, που είναι είτε με δελτίο παροχής υπηρεσιών είτε με ωριαία αποζημίωση, χωρίς να διευκρινίζεται η αποζημίωση αυτή. Τα ίδια ακριβώς ορίζονται και για τα Κέντρα και Μονάδες Πρώτης Υποδοχής στην παράγραφο 4 του άρθρου 9, κάτι που σημαίνει ότι οι υπηρεσίες διερμηνείας παρέχονται σε όλα τα στάδια της διαδικασίας ασύλου.

Μητρώο: Κατάρτιση & προσόντα

Η Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου, βάσει της προαναφερθείσας παραγράφου 6 του άρθρου 2 που προβλέπει την ύπαρξη «καταλόγου που καταρτίζει η Κεντρική Υπηρεσία», στις 17/03/2014, ανακοίνωσε «Την κατάρτιση καταλόγου διερμηνέων [...] για την παροχή υπηρεσιών διερμηνείας ή και μετάφρασης στα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου» (ΦΕΚ Β 911/11.04.2014). Στην ίδια ανακοίνωση ορίζονται και τα προσόντα για την εγγραφή στον κατάλογο ως εξής:

- Στον κατάλογο εγγράφονται όσοι πληρούν τις κατωτέρω προϋποθέσεις:
- α. Ικανοποιητική γνώση της Ελληνικής γλώσσας (πιστοποιητικό γλωσσικής επάρκειας).
- β. Άριστη γνώση της ξένης γλώσσας (απολυτήριο Λυκείου ή πιστοποιητικό γλωσσικής επάρκειας).
- γ. Καθεστώς παραμονής: Έλληνες υπήκοοι ή αλλοδαποί που διαμένουν νόμιμα στη χώρα (μετανάστες και δικαιούχοι διεθνούς προστασίας).

Διερμηνεία σε νοσοκομεία: Δικαίωμα στην περίθαλψη

Άρθρο 25 της Οικουμενικής Διακήρυξης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα

Καθένας έχει δικαίωμα σε ένα βιοτικό επίπεδο ικανό να εξασφαλίσει στον ίδιο και στην οικογένειά του υγεία και ευημερία, και ειδικότερα τροφή, ρουχισμό, κατοικία, ιατρική περίθαλψη όπως και τις απαραίτητες κοινωνικές υπηρεσίες. Έχει ακόμα δικαίωμα σε ασφάλιση για την ανεργία, την αρρώστια, την αναπηρία, τη χηρεία, τη γεροντική ηλικία, όπως και για όλες τις άλλες περιπτώσεις που στερείται τα μέσα της συντήρησής του, εξαιτίας περιστάσεων ανεξαρτήτων της θέλησής του.

Διερμηνεία σε νοσοκομεία: Δικαίωμα στην περίθαλψη

- Το δικαίωμα στην ιατρική περίθαλψη ορίζεται επίσης στο άρθρο 13 του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη το οποίο προβλέπει ότι «Για εξασφάλιση της αποτελεσματικής άσκησης του δικαιώματος για κοινωνική και ιατρική αντίληψη, τα Συμβαλλόμενα Μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση: 1. Να μεριμνούν ώστε κάθε πρόσωπο, που δεν διαθέτει επαρκείς πόρους και δεν είναι σε θέση να τους εξασφαλίσει με δικά του μέσα ή από άλλη πηγή, ιδίως δε από παροχές που καταβάλλονται από σύστημα κοινωνικής ασφάλειας, να μπορεί να λαμβάνει κατάλληλη βοήθεια και σε περίπτωση ασθένειας τις φροντίδες που απαιτεί η κατάσταση της υγείας του».
- Αυτό το δικαίωμα διασφαλίζει και το Σύνταγμα της Ελλάδας στην παράγραφο 3 του άρθρου 21, όπου ορίζεται ότι «Το Κράτος μεριμνά για την υγεία των πολιτών».

Προγράμματα

Έτος	Πρόγραμμα	Ποσό
2007	Κατάρτιση Διαπολιτισμικών Μεσολαβητών	11.000
2008	Κατάρτιση Διαπολιτισμικών Μεσολαβητών	70.000
2009	Διαπολιτισμική Μεσολάβηση σε Νοσοκομεία	468.000
2010	Διαπολιτισμική Μεσολάβηση σε Νοσοκομεία	400.000
2010	Διαπ. Μεσολαβητές σε υπηρεσίες στέγασης & άλλες κοινωνικές υπηρεσίες	100.000
2011	Μητρώο Διαπολιτισμικών Μεσολαβητών	110.000
2012	Διαπολιτισμική Μεσολάβηση σε Νοσοκομεία	400.000
2012-13	Κατάρτιση Πολιτισμικών Διαμεσολαβητών με τη χρήση λογισμικού κοινωνικής δικτύωσης	381.500
2013	Διερμηνεία και διαπολιτισμική μεσολάβηση σε υπηρεσίες μιας στάσης για την έκδοση αδειών διαμονής (one stop shops) των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων της χώρας	230.000
2013	Διαπ. Μεσολάβηση σε Κοινωνικές Υπηρεσίες & Κέντρα Αποκατάστασης	333.500
2014	Διαπολιτισμική Μεσολάβηση σε Νοσοκομεία	400.000
	ΣΥΝΟΛΟ	2.904.000

Ζητήματα διαφάνειας συνθηκών

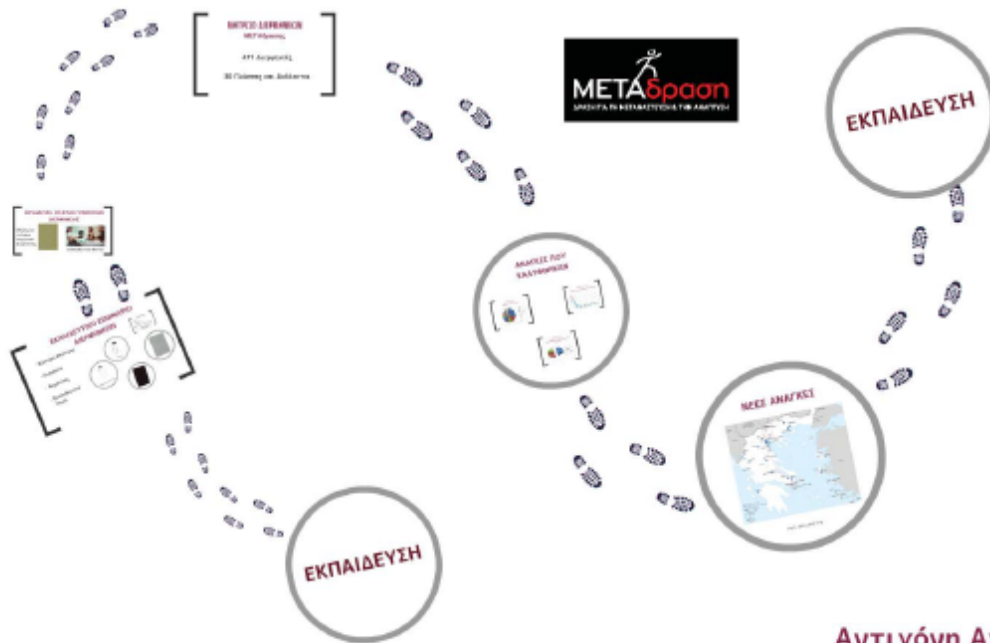
- Κατάρτιση σύντομη και αμφιβόλου ποιότητας
- Δεν υπάρχει πουθενά ενημέρωση για
 - Την αμοιβή των διερμηνέων
 - Τις συνθήκες απασχόλησης
 - Το εργασιακό καθεστώς
- Για το «Σχέδιο Διακήρυξης Ηλεκτρονικού Ανοικτού Διεθνή Διαγωνισμού Παροχής Υπηρεσιών Διερμηνείας και Μετάφρασης» στην Υπηρεσία Ασύλου (ΣΜΕΔ http://www.smed.gr/2016/01/blog-post_12.html#more)
- Σχέδιο Διακήρυξης Ηλεκτρονικού Ανοικτού Διεθνή Διαγωνισμού Παροχής Υπηρεσιών Διερμηνείας και Μετάφρασης (Δικτυακός Τόπος Διαβουλεύσεων, Υπουργείου Εσωτερικών & Διοικητικής Ανασυγκρότησης <http://www.opengov.gr/types/?p=3361>)
- Παρέμβαση ΣΒΕΜΚΟ στη δημόσια διαβούλευση επί του σχεδίου Διακήρυξης Ηλεκτρονικού Ανοικτού Διεθνή Διαγωνισμού Παροχής Υπηρεσιών Διερμηνείας και Μετάφρασης στην Υπηρεσία Ασύλου (<http://svemko.espivblogs.net/?p=680>)

Συμπερασματικά

- Κοινοτική διερμηνεία
 - Αμοιβές (διαφάνεια)
 - Συνθήκες εργασίας (διαφάνεια)
 - Οργάνωση
 - Εκπαίδευση
 - Κώδικες δεοντολογίας

Ανάγκες μετάφρασης και διερμηνείας για πρόσφυγες και μετανάστες,
Αντιγόνη Αγγελάκη, Επικεφαλής Τομέα Διερμηνείας και Project Manager στη
ΜΕΤΑδραση

ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΓΙΑ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ

Αντιγόνη Αγγελάκη
8.4.2016

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΔΙΕΡΜΗΝΕΩΝ

واژه نامه . فهرست لغات

A

Αβάσμος	بی اساس
Αγρότης	کشاورز
Αγωγή	تربیت
Αγώνας	جنگ و تلاش
Αγυναστής	چنگدہ
Αγρόματος	بی سواد
Αδίκημα	جرم / اهانت
Αδίκημα	بی انصافی و بی عدالتی
Αδικία	بی عدالتی
Αδυναμία	توانندگی
Αδυναμία	ضعف
Αίμα	خون
Αίτημα	درخواست
Αίτια	علت
Αιτιαλογία	بنداب اساس
Αιτιαλογία	دلیل قرار گرفتن

Γλωσσάρια

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

- ΓΡΑΠΤΕΣ
- ΠΡΟΦΟΡΙΚΕΣ

ΑΠΟΔΟΧΗ ΚΩΔΙΚΑ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ

ΕΝΤΑΞΗ ΣΤΟ ΜΗΤΡΩΟ
ΔΙΕΡΜΗΝΕΩΝ

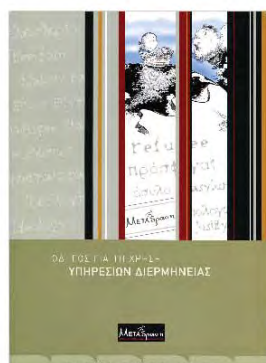
ΜΗΤΡΩΟ ΔΙΕΡΜΗΝΕΩΝ ΜΕΤΑδρασης

471 Διερμηνείς

30 Γλώσσες και Διάλεκτοι

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΧΡΗΣΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

Οδηγός για
τη Χρήση
Υπηρεσιών
Διερμηνείας

Εκπαιδευτικό Βίντεο

ΠΕΡΙΟΧΕΣ 2016
ΚΟΡΕΣ ΠΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΤΑΙ

ΠΕΡΙΟΧΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΑΤΤΙΚΗ	30.2%
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	18.2%
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	14.5%
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	12.8%
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	10.1%
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	8.9%
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	7.3%
ΝΗΣΙΑ	7.0%

ΓΕΝΟΦΑΝΟΣ 2016
ΓΑΣΙΣΕΣ ΕΤΗΣ ΟΠΙΟΥΣ ΠΑΡΑΧΕΙΡΩΝΤΕΣ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΠΕΡΙΟΧΗ	ΓΑΣΙΣΕΣ
ΑΤΤΙΚΗ	1,000
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	850
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	720
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	680
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	550
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	480
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	320
ΝΗΣΙΑ	280

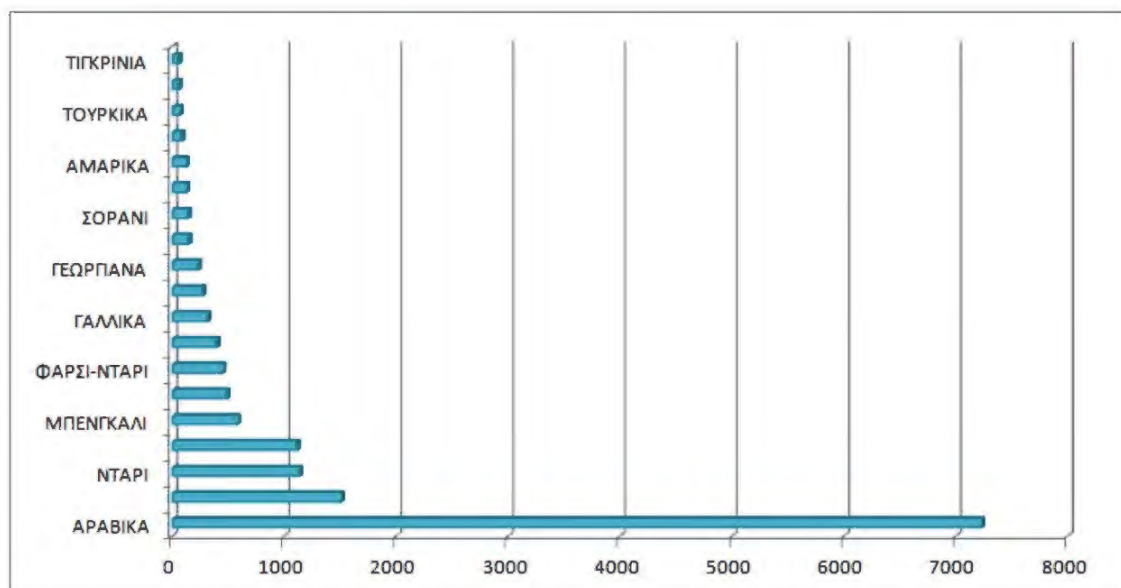
ΠΕΡΙΟΧΕΣ 2016
ΚΟΡΕΣ/ ΔΑΔΙΚΑΙΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΤΑΙ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΠΕΡΙΟΧΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΑΤΤΙΚΗ	35.5%
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	22.1%
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	18.9%
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	15.3%
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	10.7%
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	8.4%
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	6.8%
ΝΗΣΙΑ	5.3%

Χώρα	Αριθμός
ΣΥΡΙΑ	3951
ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ	2116
ΙΡΑΚ	1466
ΠΑΚΙΣΤΑΝ	1388
ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΧΩΡΕΣ	260
ΙΡΑΝ	919
ΜΠΑΝΓΚΛΑΝΤΕΣ	596
ΑΛΒΑΝΙΑ	500
ΑΙΓΥΠΤΟΣ	275
ΜΑΡΟΚΟ	194
ΓΕΩΡΓΙΑ	1214
ΝΙΓΗΡΙΑ	158
ΕΡΥΘΡΑΙΑ	130
ΣΕΡΒΙΑ	109

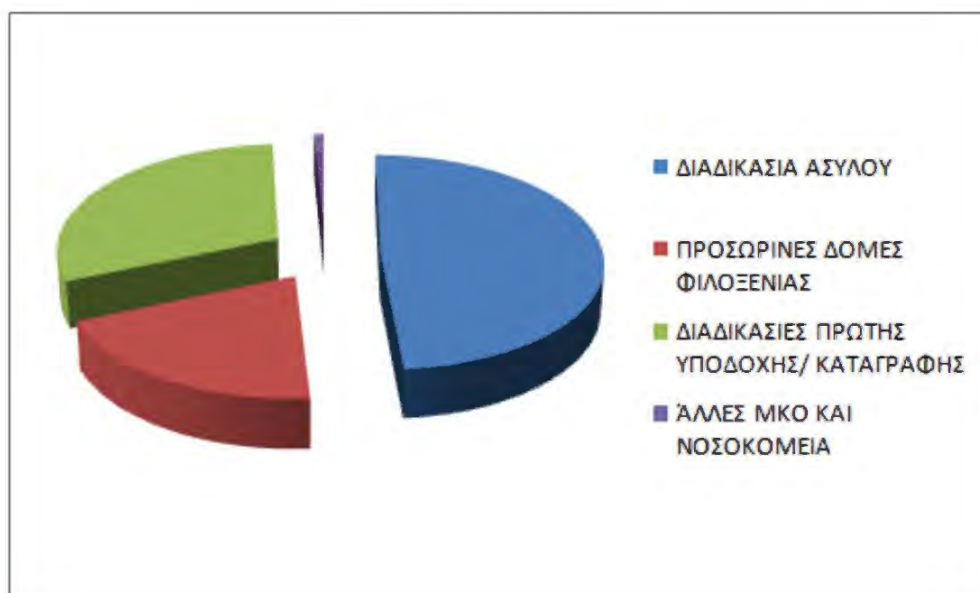
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2016

ΓΛΩΣΣΕΣ ΣΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΠΑΡΑΣΧΕΘΗΚΕ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2016

ΦΟΡΕΙΣ/ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΑΝ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΝΕΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

πηγή: data.unhcr.org

Δικαστηριακή διερμηνεία στην Γερμανία,
Ανθή Βηδενμάιερ, Επίκουρη καθηγήτρια ΑΠΘ

Η δικαστηριακή / δικαστική διερμηνεία στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας

Ημερίδα Εργασίας
«Εφαρμογή της Οδηγίας 2010/64/ΕΕ και δικαστηριακή μετάφραση και διερμηνεία»
Θεσσαλονίκη, 8 Απριλίου 2016
Ανθή Βηδενμάιερ

- Η Ευρωπαϊκή Οδηγία στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Παράδειγμα: Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας

Ιδιαιτερότητα: 16 ομόσπονδα κρατίδια

Συντρέχουσες αρμοδιότητες

- Η κατοχύρωση του δικαιώματος σε διερμηνεία κατά την ποινική διαδικασία ρυθμίζεται κεντρικά
όμως
- Τα ομόσπονδα κρατίδια είναι αρμόδια για τη ρύθμιση της διαδικασίας πιστοποίησης και ορισμού των διερμηνέων

Σε όλα τα κρατίδια

- διαφοροποίηση μεταξύ **διερμηνείας** και **μετάφρασης**
- για να εργαστεί κάποιος ως διερμηνέας στα δικαστήρια πρέπει να είναι **πιστοποιημένος ως ορκωτός ή διορισμένος από τη δημόσια αρχή**
- οι νομικοί μεταφραστές πρέπει να είναι **εξουσιοδοτημένοι**
- *ατομική καταλληλότητα*
- *επαγγελματική καταλληλότητα*
- δεν γίνεται πάντα ρητή μνεία στη γενικότερη γλωσσική ικανότητα ή στις ειδικές ικανότητες και γνώσεις της τεχνικής της διερμηνείας

Ατομική καταλληλότητα

- υπηκοότητα γερμανική ή ΕΕ ή ΕΟΧ
- μόνιμη **διαμονή** στη Γερμανία
- η **ενηλικιότητα**
- **ποινικό μητρώο**
- **έλλειψη εκκρεμοδικίας ή προηγούμενης τελεσίδικης καταδίκης** για κάποια εγκλήματα (π.χ. της απάτης, της ψευδορκίας ή της παραποίησης εγγράφου),
- η **οικονομική κατάσταση** (π.χ. να μην έχει κινηθεί διαδικασία πτώχευσης ή αναγκαστικής εκτέλεσης σε βάρος της περιουσίας του αιτούντος),
- η **φυσική και σωματική ικανότητα** να φέρει εις πέρας τα καθήκοντά του
- και εν μέρει η **άμεση διαθεσιμότητα** σε περίπτωση που κληθεί από το δικαστήριο να αναλάβει καθήκοντα καθήκοντα
- Στην περίπτωση, μάλιστα, των κρατιδίων του Αμβούργου και της Σαξωνίας-Άνχαλτ ορίζεται ως τυπική προϋπόθεση ο αιτών να μην είναι ορκωτός ή διορισμένος από τα δικαστήρια κανενός άλλου κρατιδίου

Επαγγελματική καταλληλότητα

- *ουσιαστικές προϋποθέσεις* που πρέπει να πληροί ένας διερμηνέας, δηλαδή στον τρόπο απόδειξης των ικανοτήτων που αυτός κατέχει
- μέσω της απόδειξης επαρκών **γλωσσικών ικανοτήτων** στα γερμανικά και τις λοιπές γλώσσες εργασίας (συνήθως απαιτείται επίπεδο Γ2 του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς)
- καθώς και **μεταφραστικών ικανοτήτων**, οι οποίες προκύπτουν είτε μέσω εξεταστικών διαδικασιών είτε έμμεσα μέσω προσκόμισης αποδεικτικών εγγράφων (πανεπιστημιακά πτυχία, συστατικές επιστολές κλπ.)
- συχνά τίθεται, επίσης, ως προϋπόθεση η **γνώση νομικής ορολογίας**

Σε επτά κρατίδια εξετάσεις

Αμβούργο, Βάδη-Βυρτεμβέργη, Βαυαρία, Έσση
Μεκλεμβούργο-Δυτική Πομερανία, Σάαρλαντ,
Σαξωνία

- αρμόδια αρχή του κρατιδίου
- σύστημα εξέτασης και πιστοποίησης των δικαστικών διερμηνέων

Εξετάσεις – Προϋποθέσεις

- κατοχή ακαδημαϊκού τίτλου
- τουλ. 2 χρόνια ξενόγλωσση εκπαίδευση
ή
- αντίστοιχη επαγγελματική εμπειρία
και
- τουλ. 3 μήνες παραμονή στο εξωτερικό

Εξετάσεις - Περιεχόμενο

- μετάφραση νομικών κειμένων
- μετάφραση γενικών κειμένων
- διερμηνεία
- γραπτή έκθεση και προφορική συζήτηση σε θέματα πολιτισμού
- προφορικός έλεγχος νομικών γνώσεων
- προφορική συζήτηση για γενικά θέματα διερμηνείας

Εξετάσεις - Κριτήρια

- προφορική και γραπτή ικανότητα στη γερμανική και την ξένη γλώσσα
- ικανότητα έκφρασης
- ικανότητα προσαρμογής στο εκάστοτε κείμενο και γλωσσικό επίπεδο
- ικανότητα πρόληψης ενδεχόμενων αντικειμενικών παρεξηγήσεων ή παρερμηνεύσεων
- γρήγορη αντιληπτικότητα
- καλή μνήμη
- ικανότητα συγκέντρωσης
- ευαισθησία
- σωστή εμφάνιση
- εξοικείωση με τεχνικές διερμηνείας και ειδικά με λήψη σημειώσεων
- κατοχή ειδικών γνώσεων στον τομέα δικαίου, αλλά και πολιτισμού Γερμανίας και ξένης χώρας

Στα άλλα εννιά κρατίδια

Βερολίνο, Βόρεια Ρηνανία-Βεστφαλία,
Βρανδεμβούργο, Βρέμη, Θουριγγία, Κάτω
Σαξωνία, Ρηνανία-Παλατινάτο, Σαξωνία-Άνχαλτ,
Σλέσβιχ-Χολστάιν

χωρίς δικό τους σύστημα και φορέα εξετάσεων

Στα άλλα εννιά κρατίδια

- επιτυχής εξέταση σε άλλο κρατίδιο
- πανεπιστημιακός τίτλος διερμηνείας (ή μετάφρασης εν μέρει) Γερμανίας ή ισότιμος εξωτερικού
- επιτυχής εξέταση από Βιομηχανικά και Εμπορικά Επιμελητήρια
- επιτυχής εξέταση σε κύκλο νομικών μαθημάτων σε Πανεπιστήμιο

Επαγγελματικές ενώσεις

- **Ομοσπονδιακή Ένωση Μεταφραστών και Διερμηνέων (BDÜ)** 7500 μέλη
- Ειδική Ένωση Επαγγελματιών Μεταφραστών και Διερμηνέων (ATICOM)
- Ειδική Ένωση των Διερμηνέων και Μεταφραστών στη Γερμανία (FDÜD)
- επαγγελματικές ενώσεις απευθυνόμενες αποκλειστικά σε δικαστικούς διερμηνείς, ωστόσο μόνο σε επίπεδο κρατιδίων

Αμοιβές

Διερμηνεία

Διαδοχική: 70 € / ώρα

Ταυτόχρονη: 75 € / ώρα

Μετάφραση

Κείμενα κανονικής δυσκολίας: 1,30 € / σειρά

Κείμενα ιδιαίτερης δυσκολίας: 1,56 € / σειρά

Ελλείψεις εφαρμογής Οδηγίας

Ευρωπαϊκή οδηγία	Γερμανικός νόμος
«ποιότητα διερμηνείας και μετάφρασης»	-----
γραφτή μετάφραση όλων των σημαντικών εγγράφων (δικόγραφο ποινικής αγωγής, απόφαση δικαστηρίου κλπ.)	μετάφραση αποσπασμάτων, προφορική μετάφραση ή προφορική περίληψη εγγράφων αν τηρούνται δικαιώματα ποινικής δικονομίας, δηλ. εκπροσώπηση από δικηγόρο

Κινητοποίηση ενώσεων

- **Διακήρυξη Bad Boller 2011**
- **EULITA** - Ευρωπαϊκή Ένωση Νομικών Διερμηνέων και Μεταφραστών
- **TRAFUT** – Training for the Future 2011-2012

Κοινοτική διερμηνεία για πρόσφυγες

Η Ομοσπονδιακή Ένωση Μεταφραστών και Διερμηνέων (BDÜ) διοργανώνει από Μάρτιο 2016 σεμινάρια κατάρτισης για μη επαγγελματίες διερμηνείς μετανάστες με γνώσεις γερμανικής γλώσσας Γ1 για τομέα υγείας και δημόσιων υπηρεσιών εν μέρει επιδοτούμενα από διάφορους φορείς 4-5 εβδομάδες – κόστος 500 ευρώ

Ημερίδα Εργασίας: Πέμπτη 7 Απριλίου 2016

«Αναβάθμιση του μεταφραστικού επαγγέλματος σε Ελλάδα και Κύπρο και πνευματικά δικαιώματα»

Ημερίδα Εργασίας: Παρασκευή 8 Απριλίου 2016

«Εφαρμογή της Οδηγίας 2010/64/ΕΕ και δικαστηριακή μετάφραση και διερμηνεία»

Συνδιοργάνωση: - Γραφεία Αθηνών και Λευκωσίας της
Γενικής Διεύθυνσης Μετάφρασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
- Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Διερμηνείας
και Μετάφρασης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
Αμφιθέατρο Κεντρικής Βιβλιοθήκης Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
(ισόγειο κτιρίου Κεντρικής Βιβλιοθήκης), Πανεπιστημιούπολη, 541 24 Θεσσαλονίκη

Η συμμετοχή στην Ημερίδα είναι δωρεάν κατόπιν προσκλήσεως.

Πληροφορίες: <http://europa.eu/!WF43bm,DGT-ATHENS@ec.europa.eu>

Μετάφραση

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2016
Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.